

VADEMECUM H2020

HORIZONT 2020

Akce Marie Skłodowska-Curie

3. aktualizované vydání

Národní kontaktní pracovníci pro program Horizont 2020

NCP	Kontaktní osoba	Kontakt
Národní koordinátor	Ing. Naďa Koníčková	telefon: +420 234 006 109 e-mail: konickova@tc.cz
Věda se společností a pro společnost	Mgr. Klára Černá	telefon: +420 234 006 156 e-mail: cerna@tc.cz
Finanční aspekty	Mgr. Milena Lojková	telefon: +420 234 006 158 e-mail: lojkova@tc.cz
	Ing. Marie Horniecká	telefon: +420 234 006 150 e-mail: horniecka@tc.cz
	Ing. Lenka Chvojková	telefon: +420 234 006 147 e-mail: chvojkova@tc.cz
Právní aspekty	Mgr. Jiří Kotouček	telefon: +420 234 006 108 e-mail: kotoucek@tc.cz
	Mgr. Martin Kobert	telefon: +420 234 006 263 e-mail: kobert@tc.cz
Přístup k rizikovému financování	Mgr. Michalela Vlková	telefon: +420 234 006 262 e-mail: vlkovam@tc.cz
	Ing. Martin Škarka	telefon: +420 234 006 113 e-mail: skarka@tc.cz
Zdraví, demografické změny a životní pohoda (wellbeing)	Ing. Kateřina Tomková	telefon: +420 234 006 117 e-mail: tomkova@tc.cz
Potravinové zabezpečení, udržitelné zemědělství, mořský výzkum a bioekonomika	Ing. Naďa Koníčková	telefon: +420 234 006 109 e-mail: konickova@tc.cz
Zajištěná, čistá a účinná energie	Ing. Veronika Korittová	telefon: +420 234 006 115 e-mail: korittova@tc.cz
Inteligentní, ekologická a integrovaná doprava	Mgr. Michalela Vlková	telefon: +420 234 006 262 e-mail: vlkovam@tc.cz
	Ing. Martin Škarka	telefon: +420 234 006 113 e-mail: skarka@tc.cz
Ochrana klimatu, životní prostředí, účinné využívání zdrojů a suroviny	Mgr. Jana Čejková	telefon: +420 234 006 178 e-mail: cejkova@tc.cz

HORIZONT 2020 2020

AKCE MARIE SKŁODOWSKA-CURIE

3. aktualizovaná verze podle pravidel pracovního programu 2018-2020

Petra Perutková
Milena Lojková
Jiří Kotouček

Vydalo Technologické centrum AV ČR s podporou projektu CZERA 2 – Česká republika v Evropském výzkumném prostoru 2 (LE15025) financovaného MŠMT z programu EUPRO.

Grafický návrh obálky MgA. Martin Procházka, Creature.cz
Sazba Art D – Grafický ateliér Černý s.r.o.

PŘEDMLUVA

Hlavním cílem akcí Marie Skłodowska-Curie (MSCA) je podpořit v Evropském výzkumném prostoru kvalitativní i kvantitativní rozvoj lidských zdrojů, mobilitu a profesní růst výzkumných pracovníků ve všech vědních oborech. Implementací MSCA je Evropskou komisí pověřena Výkonná agentura pro výzkum – REA (*Research Executive Agency*). MSCA nabízí celou řadu možností jak pro výzkumné pracovníky v různých fázích jejich kariéry, tak pro jejich hostitelské organizace. Celkový rozpočet vyčleněný na MSCA v letech 2014-2020 činí téměř 6,2 miliard €. Evropská komise odhaduje, že by finanční prostředky z tohoto programu mohlo v různé formě čerpat až 65 tisíc výzkumných pracovníků, vč. 25 tisíc studentů doktorských studijních programů.

Tato brožura umožňuje zájemcům rychlou orientaci v pěti typech akcí Marie Skłodowska-Curie, představuje základní principy jejich financování, uvádí obecné informace o pracovně-právních aspektech spojených s jejich realizací těchto projektů a v neposlední řadě také stručně shrnuje otázky duševního vlastnictví. Aktualizovaná verze zahrnuje změny, které byly Evropskou komisí zavedeny v rámci pracovního programu MSCA pro léta 2018-2020 (publikován 27. 10. 2017) a reflektovány v modelových grantových dohodách pro projekty MSCA. Jedná se mimo jiné o:

- navýšení příspěvku na mzdu (u všech typů akcí) a příspěvku při vyslání (u RISE projektů) v souvislosti s inflací
- aktualizaci korekčních koeficientů
- zavedení možnosti získat finanční podporu pro pracovníky se speciálními potřebami, možnost v rámci individuálních vědecko-výzkumných pobytů z profesních důvodů pracovat na částečný úvazek
- zavedení tzv. „Widening Fellowships“ cílených na výzkumné pracovníky, kteří žádají o individuální vědecko-výzkumný pobyt na institucích v zemích s dlouhodobě nízkou účastí v rámcových programech EU.

Výše uvedené změny se vztahují pouze na projekty financované v rámci výzev pracovního programu MSCA pro léta 2018-2020. Výjimku představují možnost získání finanční podpory pro pracovníky se speciálními potřebami a rovněž možnost částečného úvazku u individuálních vědecko-výzkumných pobytů (IF) z profesních důvodů. Tyto dvě změny jsou platné retroaktivně, tj. vztahují se na všechny běžící projekty MSCA.

Pro hlubší pochopení jednotlivých typů MSCA je žádoucí detailní prostudování aktuálního pracovního programu, podmínek stanovených ve výzvě, příruček pro žadatele a anotovaného textu modelové grantové dohody. Veškeré dokumenty jsou k dispozici na příslušných webových stránkách u každé aktuálně vyhlášené výzvy. Pro rychlý přehled o změnách, relevantních pro pracovní program MSCA 2018-2020, lze také využít letáček Evropské komise, který je k dispozici ke stažení jako pdf dokument¹.

---

1 https://ec.europa.eu/research/mariecurieactions/sites/mariecurie/files/msca-wp-2018-2020_en.pdf

Věříme, že se naše brožura stane praktickým pomocníkem při přípravě a řešení projektů MSCA, a přispěje tak k většímu zapojení českých výzkumných pracovníků i vědeckých pracovišť do těchto projektů.

Technologické centrum AV ČR
Národní informační centrum pro evropský výzkum

V prosinci 2017

Upozornění: Uvedené informace vycházejí z dokumentů EK platných k 1. 12. 2017. Ačkoliv poskytovaným informacím věnujeme největší možnou pozornost a využíváme nejlepší dostupné informační zdroje, mají informace obsažené v brožuře pouze informativní charakter a nejsou závazným legislativním výkladem. Technologické centrum AV ČR neodpovídá za důsledky spoléhání se na tyto informace, ani za škodu eventuálně vzniklou v důsledku jejich použití. Při využití informací nebo při jejich další publikaci uvádějte vždy jako zdroj uvedené autory a Technologické centrum AV ČR.

ISBN: 978-80-86794-53-2

OBSAH

PŘEDMLUVA	2
1 AKCE MARIE SKŁODOWSKA-CURIE	7
1.1 Základní pojmy	7
1.2 Struktura programu	9
1.3 Typy akcí Marie Skłodowska-Curie	9
1.3.1 Inovativní školicí sítě (Innovative Training Networks – ITN)	9
1.3.2 Individuální vědecko-výzkumné pobyty pro zkušené výzkumné pracovníky (Individual Fellowships – IF)	11
1.3.3 Výměnné pobyty (Research and Innovation Staff Exchange – RISE)	14
1.3.4 Spolufinancování regionálních, národních a mezinárodních programů (COFUND)	15
1.3.5 Evropská noc vědců (European Researchers´ Night)	16
1.4 Předkládání návrhů projektů	17
1.5 Kritéria pro hodnocení návrhů	18
2 FINANČNÍ ASPEKTY AKCÍ MARIE SKŁODOWSKA-CURIE	18
2.1 Rozpočtové kategorie	19
2.1.1 Příspěvky určené výzkumnému pracovníkovi	19
2.1.2 Institucionální náklady	20
2.1.3 Finanční podpora pro pracovníky se speciálními potřebami	20
2.1.4 Přesuny rozpočtu	21
2.2 Výše příspěvků	22
2.3 Kritéria způsobilosti nákladů	22
2.4 Plánování rozpočtu a sazba financování	22
2.5 Platby v projektu	23
2.6 Vykazování nákladů	23
2.6.1 Směnný kurz	24
2.7 Kontroly, audity	24
3 PRACOVNĚPRÁVNÍ ASPEKTY AKCÍ MARIE SKŁODOWSKA-CURIE	25
3.1 Zaměstnávání a pracovní podmínky výzkumných pracovníků	25
3.1.1 Povinnosti příjemce vůči výzkumnému pracovníkovi v rámci projektů ITN (MGA MSCA-ITN, čl. 32)	25
3.1.2 Povinnosti příjemce vůči výzkumnému pracovníkovi v rámci projektů IF (MGA-MSCA-IF, čl. 32)	26
3.1.3 Smlouva s výzkumným pracovníkem (ITN, IF)	27
3.1.4 Povinnosti příjemce vůči vyslanému pracovníkovi v rámci projektů RISE (MGA-MSCA-RISE, čl. 32)	28

3.1.5 Povinnosti příjemce/partnerské organizace v rámci projektů COFUND (MGA, MSCA-COFUND, čl. 15)	29
3.2 Vyslání pracovníků – Secondments (ITN, IF, RISE)	30
4 DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ V PROJEKTECH MSCA	33
4.1 Dělení duševního vlastnictví	33
4.2 Ustanovení týkající se duševního vlastnictví	33
4.2.1 Stávající znalosti	34
4.2.2 Výsledky	34
4.3 Role duševního vlastnictví v návrhu projektu	37
5 SMLUVNÍ VZTAHY V PROJEKTECH MSCA	37
5.1 Grantová dohoda	37
5.2 Konsorciální smlouva	38
5.3 Partnerská smlouva	39
6 EURAXESS	39
7 PŘÍLOHY	41
7.1 Korekční koeficienty pro financování výzkumných pracovníků	41
7.2 Důležité odkazy	42

1 AKCE MARIE SKŁODOWSKA-CURIE

1.1 Základní pojmy

Příjemce grantu

Příjemce grantu (*beneficiary*) podepisuje grantovou dohodu s Evropskou komisí/REA. Má plnou odpovědnost za implementaci projektu. Mezi příjemcem a výzkumným pracovníkem musí existovat pracovněprávní vztah.

Partnerská organizace

Partnerské organizace (*partner organisation*) jsou dalšími účastníky v projektech MSCA. Partnerské organizace nepodepisují grantovou dohodu s Evropskou komisí/REA. Nezaměstnávají výzkumné pracovníky (netýká se COFUNDu a výjezdové fáze u vědecko-výzkumných pobytů ve třetích zemích). Přispívají k řešení projektu tím, že po dobu stáže/vyslání nabízejí školení a kurzy odborné přípravy. K návrhu projektu zpravidla přikládají záměr o spolupráci (*letter of commitment*). Partnerské organizace musí být uvedeny v grantové dohodě. Konsorciím, jež zahrnují partnerské organizace, se doporučuje, aby uzavřely tzv. partnerskou dohodu (*partnership agreement*), která upravuje vztahy mezi účastníky v projektu (finanční a právní aspekty, řízení projektu aj.). Partnerská dohoda musí vždy být v souladu s grantovou dohodou.

Záměr o spolupráci (Letter of Commitment)

Jde o dokument, který k návrhu projektu zpravidla přikládají partnerské organizace a který dokládá jejich aktivní roli v projektu. EK/REA pro tento dokument nepřipravila (s výjimkou projektů RISE) žádný vzor, nicméně dokument by měl obsahovat co nejkonkrétnější popis zapojení dané organizace do projektu, měl by být aktuální (vydaný po vyhlášení dané výzvy pro podávání návrhů projektů) a být opatřen razítkem a podpisem statutárního zástupce dané organizace.

Akademický vs. neakademický sektor

Pro MSCA platí poměrně široká definice neakademického sektoru, který kromě podniků může zahrnovat další subjekty (např. nemocnice nebo muzea). Organizace jsou automaticky zařazeny do jedné či druhé kategorie na základě údajů uvedených v Účastnickém portálu při registraci organizace, kdy obdrží tzv. PIC kód (Participation Identification Code). Každá organizace se registruje pouze jednou (PIC kódy ze 7. RP zůstávají platné). Do akademického sektoru organizace patří, pokud se jedná o:

- veřejnou nebo soukromou vysokou školu, která je akreditovaná udělovat akademické tituly,
- soukromou nebo veřejnou neziskovou výzkumnou organizaci, jejíž hlavní činností je výzkum,

- mezinárodní organizaci nebo mezinárodní evropskou zájmovou organizaci (International European Interest Organisation²).

Pokud organizace nespadá do výše uvedených kategorií, jedná se o účastníka z neakademického sektoru.

Pravidlo mezinárodní mobility

Obecnou podmínkou účasti v MSCA je – až na určité výjimky³ – mezinárodní mobilita, kdy výzkumní pracovníci nesmí v posledních 3 letech před uzávěrkou výzvy (IF) nebo k datu zaměstnání v hostitelské organizaci (ITN) v zemi, kde o grant žádají, působit déle než 12 měsíců (dlouhodobý pobyt, práce, studium apod.)⁴.

REA (Research Executive Agency)

Výkonná agentura pro výzkum byla zřízena a pověřena Evropskou komisí, aby prováděla a řídila některé části 7. rámcového programu EU (7. RP) a některé oblasti programu H2020 vč. MSCA. Agentura řídí vědecké projekty financované v některých stanovených částech programu Horizont 2020 (H2020), zajišťuje hodnocení návrhů projektů, je v úzkém kontaktu s příjemci grantů a monitoruje průběh těchto projektů. Kromě řízení programů poskytuje agentura REA také administrativní a logistickou podporu dalším útvarům Evropské komise, které spravují program H2020.

Účastnický portál (Participant Portal)

Webová stránka⁵ Evropské komise sdružující informace, dokumenty a IT nástroje relevantní pro tvorbu, předkládání a následnou administraci projektů rámcových programů.

Vyslání (Secondment)

Při realizaci projektů jsou výzkumní pracovníci často vysíláni k ostatním členům konsorcia či partnerským organizacím v zahraničí. Platí, že po dobu „vyslání“ zůstává pracovník zaměstnán vysílající institucí, která mu vyplácí mzdu/plat a je povinna řídit se příslušnými mezinárodními smlouvami a národní legislativou.

Země přidružené k H2020 (Associated countries)

Země, které jsou k H2020 přidruženy prostřednictvím mezinárodní smlouvy⁶. Pro příjemce z přidružených zemí platí stejná pravidla účasti jako pro země EU.

Třetí země (Third countries)

Země, které nejsou členy EU a ani nejsou přidružené k H2020.

² Mezinárodní evropská zájmová organizace je organizace, kde většinu jejích členů tvoří členské státy EU nebo země přidružené k H2020 a jejímž hlavním cílem je podporovat vědeckou a technologickou spolupráci v Evropě. Příkladem je CERN, EMBL, ESA.

³ projekty RISE, návratová fáze GF

⁴ Pro reintegrační panel („Reintegration Panel“), „Career Restart Panel“ a „Society and Enterprise Panel“ při evropských vědecko-výzkumných pobytech je tato podmínka flexibilnější (viz. kapitola 1.3.2).

⁵ <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

⁶ Aktuální přehled zemí přidružených k H2020 je k dispozici na webových stránkách Účastnického portálu (http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/3cpart/h2020-hi-list-ac_en.pdf).

1.2 STRUKTURA PROGRAMU

MSCA tvoří 5 typů grantů:

- **Inovativní školicí sítě (Innovative Training Networks – ITN)**
- **Individuální vědecko-výzkumné pobyty pro zkušené výzkumné pracovníky (Individual Fellowships – IF)**
- **Výměnné pobyty (Research and Innovation Staff Exchange, RISE)**
- **Spolufinancování regionálních, národních a mezinárodních programů (COFUND)**
- **Evropská noc vědců**

Z hlediska celkového rozpočtu MSCA největší podíl zaujímají Inovativní školicí sítě (ITN), zatímco nejmenší akcí z hlediska objemu finančních prostředků na danou výzvu je Evropská noc vědců.

MSCA projekt lze (s výjimkou témat, která by spadala pod program EURATOM – Příloha I) podávat na jakékoli téma, tzv. bottom-up přístup. Minimální podmínkou pro účast výzkumných pracovníků v MSCA je získání akademického titulu, opravňujícího ke studiu v doktorském studijním programu. Stejně jako v 7. RP EU jsou žadatelé o granty MSCA rozdělováni podle délky své výzkumné praxe na dvě skupiny – na začínající a zkušené výzkumné pracovníky. **Začínající výzkumní pracovníci** nemají kvalifikaci Ph.D. a jejich výzkumná praxe je kratší než 4 roky. **Zkušení výzkumní pracovníci** mají minimálně 4 roky výzkumné praxe nebo kvalifikaci Ph.D. Obecnou podmínkou účasti v MSCA je – až na určité výjimky – mezinárodní mobilita (viz kapitola 1.1). Výzkumní pracovníci nemohou získat finanční prostředky na vědecko-výzkumné pobyty v zemích, ve kterých žijí. Aby prohloubili svoje odborné znalosti a kompetence, musí se přestěhovat do jiné země.

1.3 TYPY AKCÍ MARIE SKŁODOWSKA-CURIE

1.3.1 INOVATIVNÍ ŠKOLICÍ SÍTĚ (Innovative Training Networks – ITN)

Školicí sítě jsou orientovány na posílení kapacity univerzit, výzkumných organizací a podniků, které spolupracují při školení a odborné přípravě začínajících výzkumných pracovníků v rámci doktorského studia. Sítě umožňují začínajícím výzkumným pracovníkům stát se součástí mezinárodních týmů, získat nové (mj. mezisektorové a mezioborové) zkušenosti a znalosti v oboru vč. přenositelných dovedností. Mají za cíl podpořit profesní růst začínajících výzkumných pracovníků a zlepšit jejich uplatnění na trhu práce po ukončení Ph.D. studia, a to jak v akademickém, tak i v soukromém sektoru. Proto je ve všech typech ITN projektů zásadní aktivní účast neakademického sektoru, zejména podniků.

Školení a odborná příprava výzkumných pracovníků probíhají prostřednictvím výzkumu v rámci samostatného projektu, který je doprovázen řadou školicích modulů v oblasti nejdůležitějších odborných i přenositelných dovedností. Témata školení v oblasti přenositelných dovedností (*transferable*

skills, tj. dovednosti přenositelné do jiných oborů) mohou zahrnovat např. správu a financování výzkumných projektů a programů, práva duševního vlastnictví, způsoby využívání výsledků výzkumu, podnikání, etická hlediska, komunikaci či komercializaci výsledků výzkumu. Zároveň v rámci sítě probíhá celá řada společných aktivit (workshopy, letní školy apod.). Školení a odborná příprava by se měly řídit Principy EU pro inovativní odbornou přípravu na doktorské úrovni (*EU Principles for Innovative Doctoral Training*)⁷. V rámci sítě jsou možné (nikoli nutné) krátkodobé stáže u partnerů sítě (realizované zpravidla formou vyslání). Jejich délka nesmí (s výjimkou projektů EID a EJD) přesáhnout 30 % celkového času, po který je výzkumný pracovník v síti zaměstnán.

Existují tři typy inovativních školicích sítí: Evropské školicí sítě (*European Training Networks, ETN*), Evropské průmyslové doktoráty (*European Industrial Doctorates, EID*) a Evropské společné doktoráty (*European Joint Doctorates, EJD*).

Evropské školicí sítě (ETN) jsou programy, v nichž začínajícím výzkumným pracovníkům poskytují odbornou přípravu společně minimálně 3 partneři ze 3 různých členských zemí EU nebo zemí přidružených k H2020. Obvyklý počet příjemců je 6-10.

Evropský průmyslový doktorát (EID) je společný doktorský studijní program, který musí tvořit konsorcium min. 2 partnerů ze 2 různých členských zemí EU nebo zemí přidružených k H2020. Má za cíl podpořit mezisektorovou spolupráci a umožnit doktorandům získat odbornou praxi v neakademickém sektoru. Umožňuje jim střídavě pracovat ve dvou zemích – v univerzitních laboratořích i v prostorách podniku – a to pod vedením odborníků ze soukromého sektoru i z univerzity. Alespoň jeden příjemce grantu musí být z akademického sektoru a alespoň jeden příjemce z neakademického sektoru. Pokud žádný z příjemců grantu z akademického sektoru není oprávněn udělovat doktorský titul, musí být součástí konsorcia (jako partnerská organizace) univerzita, oprávněná udělovat doktorský titul. Výzkumný pracovník musí být zapsán do doktorského studijního programu akademického účastníka a musí v neakademickém sektoru strávit nejméně 50 % celkového času, po který je v síti zaměstnán. Tato mezisektorová mobilita musí vždy být zároveň mezinárodní, tj. musí být realizována mezi institucemi z různých zemí. Obvyklý počet účastníků je 2-3.

Evropské společné doktoráty (EJD) navazují na dřívější program Erasmus Mundus, který stejně jako MSCA spadal pod Generální ředitelství pro vzdělání a kulturu (DG EAC). Jedná se o společný doktorský studijní program, kterého se účastní alespoň 3 partneři ze 3 různých členských zemí EU nebo zemí přidružených k H2020, přičemž každý z nich musí mít oprávnění udělovat doktorský titul. Jde tedy o integrované společné studium se zahraničními partnery, na jehož konci student získá společný diplom, popřípadě dva nebo více diplomů partnerských univerzit. V případě dvojího nebo vícenásobného diplomu (*double/multiple degree*) uděluje diplom každá škola, v případě společného diplomu (*joint degree*) je min. dvěma partnery vydán jeden společný diplom. Cílem těchto programů je zlepšit kvalitu doktorského vzdělávání a odborné přípravy v Evropském výzkumném prostoru a podpořit udělování společných dvou, popř. více uznávaných vysokoškolských diplomů. Obvyklý počet příjemců je 4-8.

⁷ http://euraxess.ec.europa.eu/sites/default/files/policy_library/principles_for_innovative_doctoral_training.pdf

Žadatelé (školicí pracoviště): Univerzity, výzkumná pracoviště a podniky ve všech zemích. Školicí síť musí mít alespoň 3 příjemce ze 3 různých členských zemí EU nebo zemí přidružených k H2020 (pro EID postačují 2 příjemci). Nad rámec této minimální podmínky se v souladu s pravidly účasti mohou zapojit organizace ze všech zemí. Organizace ze třetích zemí mohou být příjemci pouze, jsou-li dané třetí země uvedeny v Příloze A pracovního programu H2020⁸ nebo ve zcela výjimečných případech, pokud je účast těchto organizací experty posouzena jako nezbytná pro implementaci projektu, příp. existuje-li bilaterální dohoda o vědecko-technické spolupráci mezi EU a danou třetí zemí.

Celkový příspěvek EU je omezen na 540 člověkoměsíců u grantů s min. 3 příjemci a na 180 u EID, v případě že má konsorcium pouze 2 partnery. Partneři ze stejné země nebo téže mezinárodní organizace či mezinárodní evropské zájmové organizace nemohou žádat o více než 40,0 % celkového příspěvku EU (s výjimkou EID s pouze 2 příjemci grantu).

Účastníci: Začínající výzkumní pracovníci ze všech zemí.

Postup: Žadatelé vytvoří školicí síť (konsorcium) a předloží návrh agentuře REA. Partnerské organizace přikládají k části B návrhu záměr o spolupráci (*letter of commitment*). REA vyhodnotí návrhy projektů a s úspěšnými žadateli uzavře grantovou dohodu (maximálně na 4 roky). Vztahy mezi partnery v konsorciu musí být ošetřeny v konsorciální smlouvě (povinná pro všechny typy ITN projektů). Příjemci vyberou výzkumné pracovníky a uzavřou s nimi pracovní smlouvy (na 3 měsíce až 3 roky). Ve většině případů jsou začínající výzkumní pracovníci zaměstnávání na max. možnou dobu, tj. na 36 měsíců. U EID a EJD je potřeba případnou kratší dobu pečlivě zdůvodnit – bude posuzováno experty při hodnocení projektu.

1.3.2 INDIVIDUÁLNÍ VĚDECKO-VÝZKUMNÉ POBYTY PRO ZKUŠENÉ VÝZKUMNÉ PRACOVNÍKY (Individual Fellowships – IF)

Individuální vědecko-výzkumné pobyty podporují další vzdělávání a profesní růst zkušených výzkumných pracovníků formou mezinárodní a mezisektorové mobility. V rámci speciálních panelů se také podporuje návrat výzkumných pracovníků ze třetích zemí do Evropy, návrat do výzkumu po přerušení vědecké kariéry a účast neakademického sektoru.

⁸ http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2014_2015/annexes/h2020-wp1415-annex-a-countries-rules_en.pdf

Existují dva typy individuálních vědecko-výzkumných pobytů:

- Evropské vědecko-výzkumné pobyty (*European Fellowship – EF*)
- Vědecko-výzkumné pobyty ve třetích zemích (*Global Fellowships – GF*)

Evropské vědecko-výzkumné pobyty (EF) umožňují zkušeným výzkumným pracovníkům všech národností podpořit svůj další profesní růst formou výzkumných pobytů na renomovaných pracovištích v zemích EU nebo zemích přidružených k H2020, se kterými se dohodnou na pracovní náplni pobytu a cílech, kterých má být dosaženo. Délka grantu činí 1 až 2 roky (s výjimkou jednoho specifického, multioborového panelu – tzv. *Career Restart Panel (CAR)* – kdy grant může trvat až 3 roky, více viz níže). U tohoto typu grantu existují kromě 8 vědeckých panelů tři specifické, multioborové panely. Prvním je tzv. *Reintegration Panel (RI)*, který podporuje návrat zkušených výzkumných pracovníků ze třetích zemí do zemí EU či zemí přidružených k H2020, má jim pomoci při získání stálé, resp. dlouhodobé pozice ve vědě a výzkumu v Evropě. Reintegrační panel je určen pouze zkušeným výzkumným pracovníkům, kteří mají národnost některé z členských zemí EU nebo zemí přidružených k H2020, případně jsou dlouhodobě pobývajícím rezidenty v těchto zemích (tj. výzkumný pracovník musí v těchto zemích prokázat pobyt po dobu po sobě následujících 5 let; nevztahuje se na výzkumné pracovníky, kteří mají statut uprchlíka na území členských států EU nebo zemí přidružených k H2020). Druhým panelem je tzv. *Career Restart Panel (CAR)*, který je určen pro výzkumné pracovníky vracějící se do výzkumu po určité pauze (např. ženy po mateřské dovolené). Výzkumný pracovník však nesmí aktivně působit ve výzkumu kontinuálně po dobu alespoň 12 měsíců za posledních 18 měsíců bezprostředně před uzávěrkou výzvy. Třetím panelem je tzv. „*Society and Enterprise Panel*“, určený pro příjemce z neakademického sektoru. Cílem tohoto panelu je podpořit mezisektorovou mobilitu výzkumných pracovníků a rozšířit možnosti profesního uplatnění výzkumných pracovníků mimo akademickou sféru. Pro tyto tři specifické panely je pravidlo mobility flexibilnější: v posledních 5 letech před uzávěrkou výzvy nesmí žadatel v zemi, kde o grant žádá, působit déle než 3 roky (dlouhodobý pobyt, práce, studium apod.).

Vědecko-výzkumné pobyty ve třetích zemích (GF) umožňují zkušeným výzkumným pracovníkům, kteří mají národnost některé z členských zemí EU nebo zemí přidružených k H2020, případně dlouhodobě pobývajícím rezidentům těchto zemí (viz výše) podpořit svůj další profesní růst formou vědecko-výzkumných pobytů na renomovaných pracovištích ve třetích zemích. Pobyty se skládají ze dvou fází. Výjezdovou fází absolvují výzkumní pracovníci v hostitelských organizacích ve třetích zemích (délka pobytu 1-2 roky). Návratová fáze v délce 1 roku probíhá v hostitelských organizacích v členských zemích EU nebo zemích přidružených k H2020. Na návratovou fází se nevztahuje pravidlo mobility. V rámci výjezdové fáze je možné až 3 měsíce strávit u příjemce grantu, příp. partnerské organizace, tj. na instituci v zemi EU nebo zemi přidružené k H2020, a připravit si půdu pro pozdější návrat, resp. transfer znalostí ze třetí země zpět do Evropy. Celková délka pobytu v rámci GF je 2-3 roky.

V rámci individuálních vědecko-výzkumných pobytů má výzkumný pracovník možnost (nikoli povinnost) absolvovat krátkodobou stáž, realizovanou formou vyslání na partnerské organizace v zemích EU či zemích přidružených k H2020. Stáže by měly zvyšovat celkový dopad grantu a v oborech, kde je to relevantní, se očekává, že se uskuteční v neakademickém sektoru. Délka stáží je u grantů trvajících do 18 měsíců max. 3 měsíce, u grantů delšího trvání max. 6 měsíců.

Žadatelé: Zkušení výzkumní pracovníci ze všech zemí. Výjimku tvoří reintegrační panel v rámci evropských vědecko-výzkumných pobytů a vědecko-výzkumné pobyty ve třetích zemích, kde výzkumní pracovníci musí mít národnost některé z členských zemí EU nebo zemí přidružených k H2020, případně musí být dlouhodobě pobývajícím rezidenty těchto zemí, viz výše.

Hostitelské Univerzity, výzkumná pracoviště a podniky (u EF a v návratové fázi GF v členských zemích EU nebo zemích přidružených k H2020, ve výjezdové fázi u GF organizace ve třetích zemích).

Postup: Návrh vypracuje výzkumný pracovník ve spolupráci s budoucí hostitelskou organizací. Ta je formálně zastoupena školitelem. Návrh projektu REA předkládá výzkumný pracovník (po dohodě s budoucí hostitelskou organizací resp. školitelem). Právní odpovědnost nese hostitelská organizace v členské zemi EU nebo zemi přidružené k H2020 (budoucí příjemce grantu), zastoupená jí jmenovaným školitelem.

REA vyhodnotí návrhy projektů a s úspěšnými žadateli, resp. jejich hostitelskými organizacemi v členských zemích EU nebo zemích přidružených k H2020 uzavře grantovou dohodu. Hostitelská organizace uzavře pracovní smlouvu s výzkumným pracovníkem.

GF: Partnerská organizace ve třetí zemi přikládá k části B návrhu projektu záměr o spolupráci (letter of commitment). V případě udělení grantu hostitelská organizace v členské zemi EU nebo zemi přidružené k H2020 uzavře partnerskou smlouvu s hostitelskou organizací ve třetí zemi (*partnership agreement*) a rovněž pracovní smlouvu s výzkumným pracovníkem.

„Widening Fellowships“

Vzhledem k tomu, že v intenzitě zapojení jednotlivých zemí do výzev H2020 i v jejich schopnosti přilákat špičkové vědce za zahraničí existují značné rozdíly, a to zejména mezi zeměmi EU-15 a zeměmi EU-13, zavedla Evropská komise tzv. „Widening Fellowships“. Jsou stejně jako MSCA implementovány agenturou REA, nicméně nejde o akce Marie Skłodowska-Curie, ale o nástroj v rámci části 15 pracovního programu H2020 pro léta 2018-2020 Šíření excelence a podpora účasti („Spreading Excellence and Widening Participation“). Tyto granty jsou cílené na výzkumné pracovníky jakékoli národnosti, kteří žádají o individuální vědecko-výzkumný pobyt na institucích v zemích uvedených v pracovním programu pro šíření excelence a podporu účasti, tj. v zemích s dlouhodobě nízkou účastí v rámcových programech EU. Jde o tyto země – 15 členských států EU (Bulharsko, Rumunsko, Chorvatsko, Kypr, Česká republika, Slovenská republika, Slovinsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Malta a Luxembursko) a 12 zemí přidružených k H2020 (Albánie, Arménie, Bosna a Hercegovina, bývalá jugoslávská republika Makedonie, Moldavsko, Černá Hora, Faerské ostrovy, Srbsko, Tunisko, Turecko, Ukrajina a Gruzie). „Widening Fellowships“ se tedy vztahují pouze na žadatele o Evropské vědecko-výzkumné pobyty (European Fellowship – EF). Pokud tito žadatelé získají hodnocení

nad min. prahem (70%) a nebudou již moci být financováni v rámci rozpočtu alokovaném na MSCA – European Fellowships, budou (nezvolí-li při podávání žádosti o MSCA-EF možnost neúčastnit se) zařazeni do seznamu žádostí o „Widening Fellowships“ a bude-li jejich získaný počet bodů dostatečný, budou moci být financováni z rozpočtu alokovaného na „Widening Fellowships“. V roce 2018 je na „Widening Fellowships“ vyčleněn rozpočet ve výši 5 mil. eur, v roce 2019 6 mil. eur a v roce 2020 7 mil. eur. Na „Widening Fellowships“ se budou vztahovat stejné modelové grantové dohody i jednotkové náklady jako na akce Marie Skłodowska-Curie.

1.3.3 VÝMĚNNÉ POBYTY (Research and Innovation Staff Exchange – RISE)

Tento typ grantu podporuje mezinárodní⁹ a/nebo mezisektorové¹⁰ výměnné pobyty pracovníků v oblasti výzkumu a inovací v délce 1-12 měsíců. Základem však vždy musí být společný výzkumný/inovační projekt. Výměny mohou absolvovat začínající i zkušení výzkumní pracovníci, případně i administrativní, řídicí a technický personál. Všichni účastníci musí být na vysílající instituci zapojeni do výzkumných/inovačních aktivit po dobu min. 1 měsíce před vysláním na výměnný pobyt. Na tyto krátkodobé výměnné pobyty se nevztahuje obecné pravidlo mobility. Evropská komise tak chce podpořit vzájemné propojování znalostí, profesní růst vyslaných pracovníků a mezinárodní i mezisektorovou spolupráci. U výměnných pobytů mezi členskými zeměmi EU nebo zeměmi přidruženými k H2020 a třetími zeměmi je třeba mít na paměti, že příspěvky EU jsou primárně určeny k zajištění mobility evropských pracovníků do třetích zemí. Pobyt pracovníků ze třetích zemí v evropských zemích, mohou být financovány ze zdrojů EU pouze tehdy, jedná-li se o pracovníky ze zemí uvedených v příloze A pracovního programu H2020¹¹ nebo ve zcela výjimečných případech, pokud je účast těchto organizací experty posouzena jako nezbytná pro implementaci projektu, případně existuje-li bilaterální dohoda o vědecko-technické spolupráci mezi EU a danou třetí zemí. Výměny v rámci zemí EU nebo zemí přidružených k H2020 musí vždy být mezisektorové (tj. mezi akademickým a neakademickým sektorem). Výměny nemohou probíhat v rámci jedné země či pouze mezi třetími zeměmi. Pravidla pro výměnné pobyty jsou podrobně popsána v průvodci pro žadatele (*Guide for Applicants*) platném pro aktuální výzvu.

Žadatelé:

Univerzity, výzkumná pracoviště a podniky ve všech zemích. Konsorcium musí být tvořeno partnery z alespoň 3 různých zemí, přičemž alespoň 2 partneři musí mít sídlo v členské zemi EU nebo zemi přidružené k H2020. Pokud jsou všichni 3 partneři z členské země EU nebo země přidružené k H2020, pak musí alespoň jeden být z akademického a alespoň jeden z neakademického sektoru. Nad rámec této minimální podmínky se v souladu s pravidly účasti mohou zapojit organizace ze všech zemí. Pro organizace ze třetích zemí platí, že jsou automaticky považovány za partnerské organizace. Celkový příspěvek EU je omezen na max. 540 člověkoměsíců.

⁹ tj. mezi členskými zeměmi EU nebo zeměmi přidruženými k H2020 a třetími zeměmi

¹⁰ tj. mezi akademickým a neakademickým sektorem

¹¹ http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/reference_docs.html#

Účastníci: Výměnné pobyty jsou určeny především pro začínající i zkušené výzkumné pracovníky, ale může se jich zúčastnit i řídící, technický a administrativní personál. Všichni účastníci však musí být ve vysílající instituci zapojeni do výzkumných/inovačních aktivit po dobu min. 1 měsíce před svým vysláním na výměnný pobyt. Po ukončení výměnného pobytu se účastníci musí vrátit zpět do vysílající organizace.

Postup: Konsorcium žadatelů předloží návrh agentuře REA. Partnerské organizace ve třetích zemích přikládají k části B návrhu záměr o spolupráci (*letter of commitment*).

REA vyhodnotí projekty a s úspěšnými žadateli uzavře grantovou dohodu (max. na 4 roky). Vztahy mezi partnery v konsorciu musí být ošetřeny v konsorciální smlouvě. Vybraní zaměstnanci jsou vysláni na výměnný pobyt (na 1 až 12 měsíců).

1.3.4 SPOLUFINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍCH, NÁRODNÍCH A MEZINÁRODNÍCH PROGRAMŮ (COFUND)

Cílem Evropské komise je prostřednictvím spolufinancování regionálních, národních nebo mezinárodních programů zvýšit kvalitu vzdělávání a odborné přípravy výzkumných pracovníků, přispět ke zlepšení pracovních podmínek pro výzkumné pracovníky a kvalitě výběrových řízení, podpořit mezinárodní a mezisektorovou mobilitu výzkumných pracovníků ve všech fázích jejich kariéry, a celkově tak zvýšit dopad MSCA na rozvoj lidských zdrojů ve vědě a výzkumu v celém Evropském výzkumném prostoru.

V rámci COFUNDu lze finanční zdroje EU použít na spolufinancování regionálních, národních nebo mezinárodních programů, které podporují individuální vědecko-výzkumné pobyty zkušených výzkumných pracovníků (v délce obvykle 12-36 měsíců) nebo spolufinancování regionálních, národních nebo mezinárodních doktorských studijních programů (min. délka financování začínajícího výzkumného pracovníka je 3 měsíce). Stávající nebo nové programy by měly umožňovat mezinárodní, mezisektorové a mezioborové vzdělávání a odbornou přípravu a maximálně podporovat mezinárodní a mezisektorovou mobilitu v souladu s Principy EU pro inovativní odbornou přípravu na doktorské úrovni (*EU Principles for Innovative Doctoral Training*¹²), Evropskou chartou pro výzkumné pracovníky a Kodexem chování pro přijímání výzkumných pracovníků¹³. Na volné pozice se vyhláší se mezinárodní, otevřená výběrová řízení.

V rámci doktorských studijních programů lze financovat pouze začínající výzkumné pracovníky (po dobu 3 měsíců až 3 let). V programech, které podporují individuální vědecko-výzkumné pobyty,

¹² http://euraxess.ec.europa.eu/sites/default/files/policy_library/principles_for_innovative_doctoral_training.pdf

¹³ <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/charter>

Ize finanční zdroje EU použit na spolufinancování vědecko-výzkumných pobytů zkušených výzkumných pracovníků nejen v Evropském výzkumném prostoru, ale i ve třetích zemích. Spolufinancování se vztahuje také na projekty reintegrace evropských výzkumných pracovníků do členských zemí EU nebo zemí přidružených k H2020.

Běžící spolufinancované programy v rámci MSCA lze najít na stránkách EURAXESS v sekci Jobs & Funding.¹⁴

Žadatelé: Právní subjekt (univerzita, výzkumné pracoviště, podnik, ministerstvo, grantová agentura, mezinárodní evropská zájmová organizace apod.) se sídlem v členských zemích EU nebo zemích přidružených k H2020, který financuje nebo řídí programy pro podporu zahraničních vědecko-výzkumných pobytů zkušených výzkumných pracovníků a doktorské studijní programy. COFUND je akce s jedním příjemcem. Pravidla EK však umožňují převod implementace akce COFUND na další možné účastníky projektu – partnerské organizace (*partner organizations*) z členských zemí EU, zemí přidružených k H2020 nebo třetích zemí, uvedených v příloze A pracovního programu H2020. Partnerské organizace, které se podílejí na spolufinancování projektu, nefigurují v projektu jako příjemci, pouze přikládají k části B návrhu záměr o spolupráci (*letter of commitment*).

Postup: Žadatel předloží návrh REA. REA vyhodnotí návrhy projektů a s úspěšnými žadateli uzavře grantovou dohodu (max. na 5 let).

1.3.5 EVROPSKÁ NOC VĚDCŮ (European Researchers' Night)

Evropská noc vědců patří mezi tzv. koordinační a podpůrné akce. Je zaměřena na zvyšování veřejné informovanosti o výzkumných a inovačních aktivitách a jejich přínosu pro každodenní život občanů. EU se tímto způsobem snaží zvýšit zájem mladých lidí o práci ve výzkumu a informovanost veřejnosti o práci vědců a o výsledcích a přínosech projektů, financovaných ze zdrojů EU, příp. inovacích z nich plynoucích. Výzvy nejsou v H2020 vyhlašovány každoročně, ale ve dvouletých intervalech. Evropská noc vědců se koná v zemích EU a zemích přidružených k H2020 každoročně, obvykle poslední pátek v měsíci září. Lze také pořádat menší akce již před tímto termínem, tj. na jaře nebo v létě. Probíhají různé typy aktivit, do nichž jsou účastníci často aktivně zapojeni (zábavné experimenty, kvízy, hry, soutěže, výstavy, přednášky, vědecké show, ...). Z geografického hlediska může projekt pokrývat určitou oblast, region, několik regionů, jednu nebo více zemí, je však potřeba dosáhnout přiměřeného počtu účastníků, aby akce měla potřebný dopad. Maximální délka projektů je 20 měsíců, které pokrývají přípravu, realizaci a vyhodnocení dosažených výsledků

¹⁴ <http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/jobs>

za dvě Evropské noci vědců, ale žádat lze také o financování na konání jedné akce (v jednom roce), tj. na rok 2018 nebo 2019.

Žadatelé : Minimálně jeden právní subjekt z členské země EU či země asociované k H2020 nebo mezinárodní evropská zájmová organizace.

Postup : Žadatel předloží návrh projektu agentuře REA. REA vyhodnotí projektové návrhy a s úspěšnými žadateli uzavře grantovou dohodu. Vztahy mezi partnery v konsorciu musí být ošetřeny v konsorciální smlouvě. Žadatelé, kteří dosáhli minimálního prahu pro hodnocení a nemohli již být financováni z důvodu nedostatku finančních prostředků, mohou získat status asociované akce k Evropské noci vědců (bez nároku na financování ze zdrojů EU).

1.4 PŘEDKLÁDÁNÍ NÁVRHŮ PROJEKTŮ

Při předkládání návrhů projektů je nutné postupovat podle průvodců pro žadatele (*Guide for Applicants*), které jsou na Účastnickém portálu k dispozici pro každou výzvu a každý typ MSCA. Průvodce pro žadatele obsahují podrobné instrukce pro vypracování návrhů projektů a definují taktéž jejich požadovanou strukturu i kritéria pro jejich hodnocení. Návrhy projektů se obvykle skládají ze dvou částí. V části A je několik formulářů, do kterých se zapisují administrativní údaje o projektu. Část B tvoří odborný popis projektu ve formě textu s předepsanou strukturou. Návrhy lze předkládat pouze elektronicky prostřednictvím Účastnického portálu. Žadatelé se do systému přihlašují přes svůj již existující osobní účet – tzv. účet ECAS (*European Commission Authentication Service*), nebo si účet nově založí.

Projekty se podávají do jednoho z osmi odborných panelů:

- Chemie (CHE)
- Sociální a humanitní vědy (SOC)
- Ekonomické vědy (ECO)
- Informatika a technické vědy (ENG)
- Životní prostředí (ENV)
- Vědy o živé přírodě (LIF)
- Matematika (MAT)
- Fyzika (PHY)

U individuálních vědecko-výzkumných pobytů existují navíc tři specifické multioborové panely: *Career Restart Panel*, *Reintegration Panel* a *Society and Enterprise Panel*. V aktuálním průvodci pro žadatele (*Guide for Applicants*) jsou vždy k dispozici klíčová slova, která blíže definují rozsah jednotlivých panelů.

1.5 KRITÉRIA PRO HODNOCENÍ NÁVRHŮ

EK věnuje velkou pozornost transparentní metodice vyhodnocování předkládaných návrhů. Pro hodnocení návrhů projektů se používá těchto 3 kvalitativních kritérií (*award criteria*):

1. **Vědecká kvalita projektu, kvalita školení a/nebo přenosu znalostí (*Excellence*)**
2. **Vliv na na profesní růst výzkumných pracovníků vč. strategií pro šíření a využití výsledků (*Impact*)**
3. **Kvalita implementace projektu (*Implementation*)**

U individuálních vědecko-výzkumných pobytů je v kritériu *excellence* hodnocena kvalita uchazeče, a to zejména na základě CV, které se k žádosti přikládá. Každé z uvedených kritérií má svá subkritéria – ta jsou detailně popsána v příslušném průvodci pro žadatele a také v pracovním programu MSCA. Projekty jsou hodnoceny podle jednotlivých kritérií na stupnici 0,0 (nejhorší) až 5,0 (nejlepší) s diferencí jedné desetiny. Pro jednotlivá kritéria byly v různých typech MSCA stanoveny relativní váhy v procentech:

Kritérium	Váha
Vědecká kvalita projektu, kvalita školení a/nebo přenosu znalostí	50 %
Vliv na profesní růst výzkumných pracovníků vč. strategií pro šíření výsledků	30 %
Kvalita implementace projektu	20 %

Minimální požadovaná hodnota pro celkové hodnocení návrhů u všech typů MSCA je 70 %.

Projekt musí splňovat také určitá formální kritéria (*selection criteria*). V rámci nich experti vyhodnocují schopnost konsorcia realizovat projekt (*operational capacity*). U individuálních vědecko-výzkumných pobytů se požaduje CV žadatele, popis infrastruktury hostitelské instituce a potřebného technického vybavení, případně popis partnerských organizací. U ostatních typů MSCA se požaduje profil klíčových osob, zapojených do projektu, popis potřebné infrastruktury a technického vybavení a popis partnerských organizací, přispívajících k implementaci projektu. Experti toto hodnotí pouze vyjádřením ano/ne.

2 FINANČNÍ ASPEKTY AKCÍ MARIE SKŁODOWSKA-CURIE

Akce Marie Skłodowska-Curie (MSCA) se vyznačují rozdílným pojetím financování, než jak je tomu v převážné většině grantů spadajících pod program Horizont 2020. Hlavním rysem těchto projektů je to, že výše způsobilých nákladů nevychází z běžné praxe příjemce, ale z příspěvků stanovených

Evropskou komisí v podobě tzv. jednotkových nákladů (*unit costs*)¹⁵. Jednotku v tomto případě představuje měsíc hostování/vyslání výzkumného pracovníka¹⁶.

2.1 Rozpočtové kategorie

Grant MSCA je tvořen dvěma základními rozpočtovými kategoriemi, které se v závislosti na typu MSCA (viz kapitola 1.3) dále dělí na několik dalších podkategorií. V základní linii jde o náklady určené výzkumnému pracovníkovi a institucionální náklady.

2.1.1 Příspěvky určené výzkumnému pracovníkovi

Získání grantu MSCA znamená pro výzkumného pracovníka změnit místo svého pobytu a věnovat se realizaci projektu (až na výjimky, viz kapitola 3.1.3) celým svým úvazkem. Tomu také odpovídá struktura příspěvků, na které má výzkumný pracovník nárok.

- **Příspěvek na mzdu** (*Living allowance*) pokrývá mzdu výzkumného pracovníka a jako takový musí být použit¹⁷ (včetně uhrazení zákonných odvodů na sociální a zdravotní pojištění a zdanění). Fixní příspěvek definovaný pracovním programem je upravený tzv. korekčním koeficientem, který zohledňuje finanční nákladnost života v zemi pobytu výzkumného pracovníka¹⁸. Příjemce může na dobrovolné bázi výzkumnému pracovníkovi vyplátit vyšší mzdu, než je definovaná v pracovním programu, za předpokladu, že toto navýšení uhradí z vlastních zdrojů.
- **Příspěvek na mobilitu** (*Mobility allowance*) je určený na pokrytí nákladů spojených s přestěhováním výzkumného pracovníka, jako jsou např. cestovní náklady či náklady na ubytování. I u tohoto typu příspěvku platí, že musí být vyplacen výzkumnému pracovníkovi v plné výši. **Nejčastější a administrativně nejjednodušší způsob vyplácení příspěvku na mobilitu je ve mzdě výzkumníka** (společně s příspěvkem na mzdu). Grantová dohoda umožňuje také výplatu „oproti dokladům“ předloženým výzkumným pracovníkem nebo hrazených přímo příjemcem ve prospěch výzkumného pracovníka. Ve variantě vyplácení „oproti dokladům“ je nutné ohlídat, zda uhrazené částky odpovídají plné výši příspěvku (a případný rozdíl dorovnat). Dále je nutné u této varianty respektovat národní legislativu týkající se zdanění příjmů. Vzhledem k poměrně omezenému výčtu příjmů ze závislé činnosti, které mohou být v ČR osvobozeny od daně (viz. § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů), a vzhledem k administrativní náročnosti této varianty čeští příjemci výplatu „oproti dokladům“ praxi téměř nevyužívají.

¹⁵ Jedná se o jednu z forem nákladů H2020, kdy je fixně stanovena cena za jednotku.

¹⁶ V celé kapitole je pro zjednodušení používán pojem „výzkumný pracovník“, nicméně ve schématu RISE se projektů může účastnit kromě výzkumných pracovníků i administrativní, technický a manažerský personál.

¹⁷ Ve výjimečných případech lze po souhlasu REA vyplácet výzkumným pracovníkům stipendium (viz kapitola 3.1.3 a 3.1.5).

¹⁸ Korekční koeficienty pro jednotlivé země jsou uvedeny v pracovním programu MSCA relevantním pro danou výzvu.

Příspěvek na rodinu (*Family allowance*) získá automaticky výzkumný pracovník, který má v ke dni zaměstnání příjemcem (ITN) nebo k datu uzávěrky výzvy (IF) rodinu. Rodina je definována jako manžel/manželka či ekvivalentní vztah právně definovaný v zemi, kde byl formalizován, či nezaopatřené dítě svěřené do péče.

Z příspěvku je možno hradit např. náklady související s přesunem rodiny výzkumného pracovníka do zahraničí nebo na návštěvy rodiny. Možnosti výplaty se řídí stejnými pravidly jako v případě příspěvku na mobilitu.

U všech tří výše uvedených příspěvků platí, že je výzkumný pracovník musí obdržet v plné výši (po přepočtu na EUR). Nedoplatky příjemce vůči výzkumnému pracovníkovi nejsou povoleny.

- **Příspěvek při vyslání** (*Top-up allowance*) je relevantní pouze pro schéma RISE. Příspěvek je určen na pokrytí nákladů spojených s vysláním výzkumného pracovníka (např. cestovné, ubytování, stravné, kapesné). Nejedná se o příspěvek na mzdu. Příspěvek musí být zcela použit ve prospěch výzkumného pracovníka. Způsob vyplácení příspěvku ponechává grantová dohoda na dohodě mezi příjemcem a vyslaným pracovníkem. Příjemci v ČR nejčastěji vyplácejí tento příspěvek formou cestovních náhrad, které jsou dle národní legislativy osvobozeny od daně.

2.1.2 Institucionální náklady

Druhou rozpočtovou kategorií představují institucionální náklady určené na podporu výzkumného pracovníka, řízení projektu a režijní náklady instituce. Příspěvky spravuje hostitelská instituce. Tyto náklady jsou způsobilé pouze tehdy, jsou-li způsobilé příspěvky určené výzkumnému pracovníkovi, tj. pokud došlo k oprávněnému čerpání člověkoměsíků.

- **Příspěvek na výzkum, školení a networking** (*Research, training and networking costs*) pokrývá aktivity přispívající k rozvoji kariéry výzkumného pracovníka (např. účast na konferencích, školeních) a výzkumné výdaje.
- **Příspěvek na management a režijní náklady** (*Management and indirect costs*) související s realizací projektu. V projektech, kde figuruje více hostitelských institucí, může být příspěvek na management a režijní náklady dále přerozdělen mezi partnery dle ujednání v konsorciální smlouvě. Redistribuce by měla odrážet skutečné zajišťování projektových aktivit v oblasti managementu. Podobně mohou obdržet část tohoto příspěvku i partnerské instituce na krytí nákladů spojených s vysláním výzkumného pracovníka.

2.1.3 Finanční podpora pro pracovníky se speciálními potřebami

(Typ akce: Příspěvek určenému příjemci – Koordinační a podpůrná akce)

Pracovní program 2018-2020 představil novou formu finanční podpory, která je určená pro pracovníky se speciálními potřebami. Tato novinka si klade za cíl zlepšit dostupnost grantů MSCA

výzkumníkům s dlouhodobým fyzickým nebo duševním postižením,¹⁹ pro které by účast v projektech MSCA nebyla možná bez speciální finanční podpory. V akcích ITN, IF, RISE a COFUND si hostitelské instituce budou moci zažádat o speciální grant, který by pokryl dodatečné výdaje související s hendikepem výzkumného pracovníka (např. vyšší náklady související s mobilitou výzkumníka, zajištění nezbytné asistence třetí osobou apod.). REA každou žádost individuálně posoudí a rozhodne o výši podpory s ohledem na druh a závažnost postižení výzkumného pracovníka a rozpočtovou dostupnost. Grant bude mít formu pevné částky (lump sum) a bude limitován maximální výší 60 000 EUR/výzkumného pracovníka. V praxi bude možné o tento grant zažádat od prvního čtvrtletí roku 2019 a ucházet se o něj budou moci všichni příjemci s běžícím projektem MSCA.

2.1.4 Přesuny rozpočtu

Rozpočet projektu se odvíjí od počtu naplánovaných člověkoměsíců. Přesuny rozpočtu mezi příjemci proto mohou proběhnout pouze v důsledku přesunu/přerozdělení člověkoměsíců mezi partnery. Pokud nebude mít přesun vliv na aktivity popsané v Příloze 1, není nutná formální změna GA. Přesuny finančních prostředků mezi rozpočtovými kategoriemi (příspěvky) nejsou vzhledem k využití jednotkových nákladů technicky možné. Finanční výkaz je totiž generován automaticky na základě údajů o spotřebovaných člověkoměsíci. Příjemci mají nicméně určitou flexibilitu co se týče **využití institucionálních nákladů**. Platí, že institucionální náklady je možné přesouvat mezi příjemci či partnerskými organizacemi (na základě ustanovení jejich konsorciální či partnerské smlouvy) nebo jejich nespotebovanou část využít na jiné (s projektem související) účely.

¹⁹ Viz. Čl. 1 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením

2.2 Výše příspěvků

Výše příspěvků uvedených v předchozí kapitole je ze strany Evropské komise fixně stanovena v pracovním programu MSCA.

Tabulka 1: Výše měsíčních příspěvků EU vycházející z pracovního programu MSCA 2018-2020

Typ MSCA	Jednotkové náklady výzkumného pracovníka/personálu (osoba/měsíc, EUR)				Jednotkové náklady instituce (osoba/měsíc, EUR)		
	Living allowance (mzda)	Mobility allowance	Family allowance	Top-up allowance	Research, training and networking costs	Management	Indirect costs
ITN	3 270*	600	500	x	1 800	1 200	
IF	4 880*	600	500	x	800	650	
RISE	x	x	x	2 100	1 800	700	
COFUND	ESR	1935**	x	x	x	325**	x
	ER	2740**					

* upraveno korekčním koeficientem

** Zároveň pracovní program MSCA stanoví u akce COFUND minimální výši příspěvku (tj. příspěvek na mzdu vč. zákonných odvodů na sociální a zdravotní pojištění a zdanění + příspěvek na mobilitu), určeného výzkumnému pracovníkovi, který musí být vyplacen v jeho prospěch, tj. (podle pracovního programu MSCA 2018-20) 2 709 eur pro začínající výzkumné pracovníky (ESR) a 3 836 eur pro zkušené výzkumné pracovníky (ER). V praxi to znamená, že příjemce musí zajistit minimálně financování rozdílu mezi částkami 1 935 a 2 709 eur pro ESR a mezi částkou 2 740 a 3 836 eur pro ER z jiných zdrojů. Těmi mohou být regionální, národní, mezinárodní programy nebo Evropské strukturální a investiční fondy, nikoli však jiné části programu H2020. Z těchto zdrojů lze hradit i další části jednotkových nákladů instituce (nad rámec částky 325 eur, která je financována ze zdrojů EU a je určena výhradně jako příspěvek na management programu).

2.3 Kritéria způsobilosti nákladů

Aby mohly být výše uvedené příspěvky (jednotkové náklady) v projektu nárokovány, musí splňovat následující kritéria způsobilosti:

- Jednotky (člověkoměsíce) musí být využity v době trvání projektu
- Využití jednotek musí být nezbytné pro implementaci projektu
- Počet využitých jednotek musí být identifikovatelný, ověřitelný a zdokumentovaný (viz kapitola 2.7)

2.4 Plánování rozpočtu a sazba financování

V závislosti na typu MSCA, rodinném stavu výzkumného pracovníka, délce pobytu v hostitelské instituci a zemi, kde hostitelská instituce sídlí, je stanoven celkový rozpočet projektu. Jde

o automatický výpočet, kdy příjemce při tvorbě projektového návrhu na Účastnickém portálu vyplní do rozpočtové tabulky počet měsíců plánovaných pro vyslání/hostování výzkumného/ých pracovníka/ů. Ostatní parametry (jako je např. aplikace správného korekčního koeficientu) se do výpočtu promítnou automaticky z informací uvedených v předchozích částech projektového návrhu²⁰.

Součet jednotlivých příspěvků tvoří celkové způsobilé náklady projektu, které jsou financovány ze 100 %, s výjimkou akcí COFUND, kde je zaveden princip spolufinancování.

2.5 Platby v projektu

Pro všechny typy projektů je nastaveno stejné schéma finančních toků založené na částečném ex ante financování. Tyto toky peněz souhrnně představují příspěvek EU na projekt (grant). Příspěvek je EK/REA postupně vyplácen ve třech typech plateb:

- **Zálohová platba** (*pre-financing*) vyplacená po zahájení projektu. Přesná výše je stanovena při přípravě grantové dohody. Obvykle odpovídá 100 % průměrného příspěvku EU na jedno vykazované období²¹. Ze zálohové platby je automaticky odečten příspěvek do Garančního fondu²².
- **Průběžné platby** (*interim payments*) následují po každém vykazovaném období. Jejich výše se odvíjí od výše nákladů vykázaných ve finančním výkazu v daném období. Příjemce reálně neobdrží prostřednictvím zálohové platby a průběžných plateb celý schválený příspěvek EU. Kromě odvodu do Garančního fondu si REA ponechává tzv. zádržné²³.
- **Platba zůstatku** (*payment of balance*) vyplacená na konci projektu. Jedná se o konečné finanční narovnání vč. zaslání částky z Garančního fondu a zádržného (pokud realizace projektu proběhla řádně dle grantové dohody).

2.6 Vykazování nákladů

Forma jednotkových nákladů zjednodušuje nejen sestavování rozpočtu projektu, ale také jeho následné finanční vykazování.

Při vykazování nákladů v projektech MSCA uvádí příjemce do elektronického finančního výkazu²⁴ pouze počet spotřebovaných člověkoměsíců. Reportovací systém následně automaticky doplní odpovídající výši jednotkových nákladů. V případě, že doba vyslání/hostování výzkumného pracovníka netrvala celý měsíc/e, je nutně počet člověkoměsíců proporcionalně snížit²⁵.

20 Příspěvek na rodinu je v případě ITN zprůměrovan, neboť v době plánování rozpočtu není známo, kteří výzkumníci se projektu účastní.

21 U projektů s jedním vykazovaným obdobím je zálohová platba nižší.

22 Garanční fond představuje nástroj, jehož cílem je krýt finanční rizika spojená s realizací projektu. Příspěvek je stanoven na 5 % z celkového příspěvku EU na projekt a je zde uložen po celou dobu trvání projektu.

23 Zádržné je stanoveno ve výši 10 % z celkového příspěvku EU. Účelem zádržného je přispět k řádné realizaci projektu.

24 Šablona pro finanční výkaz je uvedena v příloze č. 4 Modelové grantové dohody (MGA) pro MSCA.

25 Pro výpočet poměrné části člověkoměsíce se předpokládá, že každý měsíc má 30 dní. (Příklad: U výzkumníka vyslaného od 1. ledna 2016 do 15. března 2016 by počet spotřebovaných člověkoměsíců činil 2,5).

2.6.1 Směnný kurz

Pro účely finančního vykazování vůči Evropské komisi/REA, je nutné zaúčtované náklady v českých korunách převést na eura. Pro tento převod se musí použít směnný kurz Evropské centrální banky odpovídající průměru denních směnných kurzů za dané vykazované období²⁶.

2.7 Kontroly, audity

Používání jednotkových nákladů v projektech MSCA se pozitivně odráží i v oblasti kontrol a auditů.

Tzv. Osvědčení o finančních výkazech (*Certificate on the Financial Statements, CFS*) neboli audit prvního stupně není pro projekty MSCA relevantní, neboť dle pravidel H2020 certifikát pokrývá pouze skutečné náklady, nikoliv jednotkové náklady využívané v projektech MSCA.

V případě auditu druhého stupně, který může být namátkově proveden i na projektech MSCA, je příjemce povinen prokázat, že byl projekt realizován, že výše příspěvků byla správně stanovena a že vykázaný počet člověkoměsíců odpovídá skutečnosti. K tomuto účelu je nutná pracovní smlouva (či její ekvivalent), dokumenty stvrzující zkušenosti, a tudíž i způsobilost výzkumného pracovníka (např. životopis, kopie diplomů), dále záznamy potvrzující zapojení do projektu (např. laboratorní deníky, vědecké články a publikace, záznamy z knihovny). Příjemce musí být dále schopen adekvátními doklady doložit, že **výzkumnému pracovníkovi vyplatil příspěvky, které mu náleží**. Pokud byly příspěvky hrazeny ve mzdě, jedná se např. o výplatní pásky, doklady o zaplaceném sociálním a zdravotním pojištění zaměstnavatelem aj. V případě vyplacení příspěvku na mobilitu a rodinu proti dokladům je nezbytné tyto doklady předložit. Účetní dokumentaci související s vynaloženými **náklady určenými pro instituci** příjemce v případě auditu druhého stupně nepředkládá.

Relevantní dokumenty musí být archivovány minimálně po dobu pěti let od vyplacení zůstatku (pro granty do 60 000 EUR po dobu tří let).

---

²⁶ Nástroj pro výpočet směnného kurzu k dispozici na stránkách ECB (nutné zadat vykazované období od-do) <http://www.ecb.europa.eu/stats/exchange/eurofxref/html/eurofxref-graph-czk.en.html>

3 PRACOVNĚPRÁVNÍ ASPEKTY AKCÍ MARIE SKŁODOWSKA-CURIE

3.1 Zaměstnávání a pracovní podmínky výzkumných pracovníků

Aby byla zaručena transparentnost při výběru výzkumných pracovníků a nejlepší možné pracovní podmínky, stanovuje grantová dohoda následující **základní povinnosti**, které musí příjemce ve vztahu k výzkumnému pracovníkovi dodržovat.

3.1.1 Povinnosti příjemce vůči výzkumnému pracovníkovi v rámci projektů ITN (MGA MSCA-ITN, čl. 32)

Příjemce má vůči výzkumnému pracovníkovi následující povinnosti:

1. Přijmout veškerá opatření k implementaci principů stanovených v Doporučení Evropské komise o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků²⁷ a zajistit, že jsou o nich výzkumníci informováni.
2. Inzerovat a zveřejňovat volné pracovní pozice v mezinárodním měřítku (např. prostřednictvím portálu EURAXESS Jobs Portal)²⁸.
3. Provádět otevřené, transparentní, nestranné a spravedlivé výběrové řízení, při kterém bude vyloučen jakýkoliv střet zájmu a které bude zohledňovat a) vědecké dovednosti a relevantnost vědeckých zkušeností výzkumného pracovníka; b) dopad navrhovaných školicích aktivit na kariéru výzkumného pracovníka; c) spravedlivé zastoupení žen a mužů
4. Zajistit výzkumnému pracovníkovi minimálně stejné standardy a pracovní podmínky, které se vztahují na výzkumné pracovníky zaměstnané příjemcem na obdobné pozici.
5. Dodržovat předepsané náležitosti pracovní smlouvy (viz kapitola 3.1.3).
6. Asistovat výzkumnému pracovníkovi při vyřizování administrativních náležitostí spojených s jeho zaměstnáním (např. pomoc při vyřízení víz, příprava plánu profesního rozvoje apod.).
7. Informovat výzkumného pracovníka o klíčových náležitostech grantu (např. obsah a termíny školicích aktivit) a o právech a povinnostech výzkumného pracovníka vyplývajících z grantové dohody a o povinnosti výzkumného pracovníka vyplnit a odevzdat na konci školení hodnotící dotazník a následně po dvou letech navazující dotazník pro účely REA.
8. Zajistit, aby výzkumný pracovník neobdržel za aktivity vykonávané v projektu jiné příjmy než ty, které mu vyplácí příjemce (nebo jiný subjekt zmíněný v Příloze 1 grantové dohody).

²⁷ Doporučení Evropské komise ze dne 11. března 2005 o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a o Kodexu chování pro přijímání výzkumných

²⁸ K dispozici na <http://ec.europa.eu/euraxess/>

9. Zajistit, aby výzkumný pracovník nemusel nést náklady související s implementací projektu dle Přílohy 1 Grantové dohody.²⁹
10. Hostit výzkumného pracovníka ve svých prostorách a poskytnout mu školení a nezbytné prostředky pro implementaci projektu.
11. Zajistit adekvátní supervizi výzkumného pracovníka a dohlédnout na přípravu a implementaci plánu profesního rozvoje.
12. Zajistit výzkumnému pracovníkovi adekvátní kontakt s neakademickým sektorem.
13. V případě vyslání pracovníka k jinému příjemci/partnerské organizaci zajistit, aby doba vyslání nepřesáhla 30 % celkových měsíců strávených implementací výzkumných a školicích aktivit v rámci projektu.

(U EID a EJD se 30% limit nevztahuje na čas strávený u jiných příjemců/partnerských organizací, pokud bylo vyslání naplánováno v Příloze 1 grantové dohody)

3.1.2 Povinnosti příjemce vůči výzkumnému pracovníkovi v rámci projektů IF (MGA-MSCA-IF, čl. 32)

Příjemce má vůči výzkumnému pracovníkovi následující povinnosti:

1. Přijmout veškerá opatření k implementaci principů stanovených v Doporučení Evropské komise o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků³⁰ a zajistit, že jsou o nich výzkumníci informováni.
2. Zajistit výzkumnému pracovníkovi minimálně stejné standardy a pracovní podmínky, které se vztahují na výzkumné pracovníky zaměstnané příjemcem na obdobné pozici.
3. Dodržovat předepsané náležitosti pracovní smlouvy (viz kapitola 3.1.3).
4. Asistovat výzkumnému pracovníkovi při vyřizování administrativních náležitostí spojených s jeho zaměstnáním (např. pomoc při vyřízení víz, příprava plánu profesního rozvoje apod.).
5. Informovat výzkumného pracovníka o klíčových náležitostech grantu (např. obsah a termíny školicích aktivit) a o právech a povinnostech výzkumného pracovníka vyplývajících z grantové dohody a o povinnosti výzkumného pracovníka vyplnit a odevzdat na konci školení hodnotící dotazník a následně po dvou letech navazující dotazník pro účely REA.
6. Zajistit, aby výzkumný pracovník neobdržel (za aktivity vykonávané v rámci projektu) jiné příjmy než ty, které mu vyplácí příjemce (nebo jiný subjekt zmíněný v Příloze 1 GA).
7. Hostovat výzkumného pracovníka ve svých prostorách a poskytnout mu školení a nezbytné prostředky pro implementaci projektu.
8. Zajistit adekvátní supervizi výzkumného pracovníka a na začátku výzkumných školicích aktivit sestavení plánu profesního rozvoje ve spolupráci se supervizorem.

²⁹ Více podrobností přinese připravovaná verze 5.0 Anotované MGA.

³⁰ Doporučení Evropské komise ze dne 11. března 2005 o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a o Kodexu chování pro přijímání výzkumných.

9. Podporovat vysílání výzkumného pracovníka do členských zemí EU nebo zemí přidružených k H2020 (podle Přílohy 1 grantové dohody):
  - a) U projektů s trváním do 18 měsíců maximálně na 3 měsíce
  - b) U projektů s trváním nad 18 měsíců maximálně na 6 měsíců
10. U Global Fellowships: Podporovat výzkumného pracovníka při řešení projektu u příjemce nebo partnerské organizace v Evropě po dobu max. tří měsíců před výjezdovou fází do partnerské organizace ve třetí zemi a při návratu k příjemci v rámci povinné dvanáctiměsíční návratové fáze.

3.1.3 Smlouva s výzkumným pracovníkem (ITN, IF)

Příjemce má za účelem realizace projektu povinnost s výzkumným pracovníkem uzavřít **pracovní smlouvu**, která plně pokrývá jejich zdravotní a sociální zabezpečení (případně jinou smlouvu s obdobnými benefity a sociálním zabezpečením). Ve výjimečných případech, kdy národní legislativa neumožňuje uzavření pracovní smlouvy³¹ s výzkumným pracovníkem, může příjemce (po předchozí dohodě s REA) nabídnout výzkumnému pracovníkovi stipendium s minimálním sociálním zabezpečením. V těchto případech se příspěvek na mzdu snižuje o 50 %.

Charakter projektů MSCA vyžaduje, aby byl výzkumný pracovník zaměstnán na **plný úvazek**. Případná výjimka může být udělena výhradně na základě rodinných nebo osobních důvodů. Pracovní program 2018–2020 nově umožňuje v IF udělit výjimku také na základě pracovních důvodů (jedná se o změnu s retroaktivní účinností). Minimální doba, kterou musí pracovník v rámci IF odpracovat je stanovena na 50 % plného pracovního úvazku a je vyžadován souhlas hostitelské instituce/příjemce a školitele.

Pracovní smlouva definuje práva a povinnosti výzkumníka a jeho finanční odměnu. Grantová dohoda (GA) explicitně stanovuje povinné náležitosti, které musí být ve smlouvě uvedeny:

1. Datum zahájení a délka trvání projektových školicích aktivit
2. Výši měsíčních příspěvků náležících výzkumnému pracovníkovi (viz kapitola 2.2). V případě, že jsou příspěvky vypláceny v jiné měně než v EUR, je nutné uvést také směnný kurz, který byl aplikován při přepočtu z EUR na národní měnu.

Vzhledem k riziku možných ztrát způsobených pohybem směnného kurzu a z důvodu snadnější administrace projektu povoluje REA používat **konzervativní směnný kurz** (v českém prostředí silnější kurz CZK) za předpokladu, že příjemce po konci každého vykazovaného období (kdy už je známý příslušný směnný kurz pro vykazované období – viz kapitola 2.6.1) provede **korekční platbu**, tj. vyplatí výzkumnému pracovníkovi nedoplatek, který vznikl aplikací konzervativnějšího kurzu. Smlouva by měla celý tento proces transparentně popsat.

31 V ČR národní legislativa neklade žádné překážky pro uzavření pracovní smlouvy s výzkumným pracovníkem.

3. Závazek výzkumného pracovníka:

- věnovat se výhradně projektu³². Doplňkové aktivity (např. příležitostná výuka) jsou možné pouze za předpokladu, že neohrozí realizaci projektu a jsou předem naplánovány v plánu projektových prací (Příloha 1 GA).
- nepobírat (za aktivity vykonávané v rámci projektu) jiné příjmy než ty, které mu vyplácí příjemce (nebo jiný subjekt zmíněný v Příloze 1 GA);
- informovat příjemce neprodleně o jakýchkoliv událostech nebo okolnostech, které by mohly ovlivnit implementaci grantové dohody;
- zachovávat mlčenlivost v souvislosti s daty, informacemi nebo materiály, které byly během realizace projektu označeny jako „důvěrné“;
- zviditelňovat skutečnost, že projekt byl financován ze zdrojů EU (při publikačních a komunikačních aktivitách či v žádostech o ochranu výsledků).
- Nastavení souvisejících práv duševního vlastnictví mezi příjemcem a výzkumným pracovníkem v průběhu realizace projektu i po jeho skončení.

U individuálních grantů (MSCA-IF) musí smlouva s výzkumným pracovníkem navíc explicitně zmínit jméno školitele a v případě tzv. *Global Fellowship* také závazek výzkumného pracovníka realizovat povinnou dvanáctiměsíční návratovou fázi v prostorách příjemce.

3.1.4 Povinnosti příjemce vůči vyslanému pracovníkovi v rámci projektů RISE (MGA-MSCA-RISE, čl. 32)

Specifikem projektů RISE je to, že pracovník musí být před vysláním zaměstnán příjemcem v oblasti výzkumných a inovačních aktivit minimálně po dobu jednoho měsíce (ekvivalentem plného úvazku). Projekty jsou realizovány výhradně formou vyslání (tzv. *secondments*) **v rámci stávající pracovní smlouvy** pracovníka, přičemž příjemce je povinen řídit se následujícími zásadami:

1. Přijmout veškerá opatření k implementaci principů stanovených v Doporučení Evropské komise o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků³³ a zajistit, aby o nich byli vyslaní pracovníci informováni.
2. Zajistit, aby práva a povinnosti vyslaných pracovníků zůstaly po dobu jejich vyslání nezměněna.
3. Zabezpečit reintegraci vyslaných pracovníků po návratu z vyslání.
4. Zařídít vyslanému pracovníkovi v místě pobytu minimálně stejné standardy a pracovní podmínky, které se vztahují na místní pracovníky zaměstnané na obdobné pozici.
5. Zajistit, aby pracovník během vyslání:

³² Nevztahuje se na výzkumníky realizující IF, kterým REA schválila práci na částečný úvazek.

³³ Doporučení Evropské komise ze dne 11. března 2005 o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a o Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků

- a) byl řádně zdravotně pojištěn,
  - b) věnoval se plným úvazkem projektu,
  - c) měl odpovídající kvalifikaci nezbytnou pro realizaci projektu.
6. Informovat vyslaného pracovníka o klíčových náležitostech grantu, zejména pak o právech a povinnostech pracovníka vyplývajících z grantové dohody, zejména o:
- a) povinnosti pracovníka vyplnit a odevzdat na konci pobytu hodnotící dotazník a následně po dvou letech navazující dotazník pro účely REA,
  - b) nastavení souvisejících práv duševního vlastnictví mezi příjemcem a pracovníkem,
  - c) závazku zachovávat mlčenlivost v souvislosti s daty, informacemi nebo materiály, které byly během realizace projektu označeny jako důvěrné,
  - d) povinnosti pracovníka zviditelňovat skutečnost, že projekt byl financován ze zdrojů EU (v rámci publikačních a komunikačních aktivit, či v žádostech o ochranu výsledků).
7. Asistovat vyslanému pracovníkovi s administrativními postupy souvisejícími s vysláním (viz kapitola 3.2).
8. Použít příspěvek (Top-up allowance) k pokrytí nákladů spojených vysláním pracovníka (cestovné, ubytování, stravné, kapesné, ...).

3.1.5 Povinnosti příjemce/partnerské organizace v rámci projektů COFUND (MGA, MSCA-COFUND, čl. 15)

Příjemce/partnerská organizace má povinnost:

1. Vybrat výzkumné pracovníky v otevřeném a transparentním výběrovém řízení (v souladu s MGA). *Za účelem transparentnosti musí být ve výzvě uvedena minimální hrubá mzda, která bude nabídnuta výzkumníkovi (platí pouze pro pracovní program 2018-2020)*
2. Uzavřít s výzkumným pracovníkem **pracovní smlouvu**, která plně pokrývá jeho zdravotní a sociální zabezpečení (případně jinou smlouvu s obdobnými benefity a sociálním zabezpečením). Smlouva musí být uzavřena na **plný úvazek** (s výjimkou opodstatněných okolností vztahujících se k osobní nebo rodinné situaci výzkumného pracovníka). Ve výjimečných případech, kdy národní legislativa neumožňuje uzavření pracovní smlouvy s výzkumným pracovníkem, může příjemce (po předchozí dohodě s REA) nabídnout výzkumnému pracovníkovi stipendium s minimálním sociálním zabezpečením. V těchto případech se stanovený příspěvek na mzdu snižuje o 50 %. Veškeré aktivity výzkumného pracovníka mohou zahrnovat výhradně výzkumné a školicí aktivity.
3. Zaměstnat výzkumného pracovníka minimálně po dobu 3 měsíců
4. Přijmout veškerá opatření k implementaci principů stanovených v Doporučení Evropské komise o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků³⁴ a zajistit, že jsou o nich výzkumníci informováni.

34 Nevztahuje se na výzkumníky realizující IF, kterým REA schválila práci na částečný úvazek.

5. Zajistit výzkumnému pracovníkovi stejné standardy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které se vztahují na místní výzkumné pracovníky zaměstnané příjemcem na obdobné pozici.
6. Zabezpečit výzkumnému pracovníkovi prostředky k provádění výzkumných a školicích aktivit (včetně infrastruktury, vybavení atd.).
7. Asistovat výzkumnému pracovníkovi při administrativních procedurách s místními úřady.
8. Garantovat, že veškeré výzkumné školicí aktivity jsou v souladu s etickými pravidly uvedenými v čl. 34 MGA.
9. Informovat výzkumného pracovníka o tom, že jsou řešiteli grantu MSCA.
10. Vyplácet výzkumnému pracovníkovi mzdu v souladu s jeho pracovní (nebo jinou) smlouvou.
11. Zajistit, že smlouva s výzkumným pracovníkem je v souladu s ustanoveními GA a zahrnuje výzkumné školicí aktivity a ustanovení týkající se důvěrných informací a IPR v průběhu výzkumných školicích aktivit i po jejich skončení.
12. Informovat výzkumného pracovníka o jeho povinnosti vyplnit a odevzdat na konci výzkumných školicích aktivit hodnotící dotazník a následně po dvou letech také navazující dotazník pro účely REA
13. V případě, že je projekt implementován třetími stranami (tj. partnerskými organizacemi), zajistit EK, REA, ECA a OLAF možnost vykonání jejich práv ve vztahu ke třetím stranám.
14. *(U doktorských studijních programů zajistit a) rovné zastoupení mužů a žen při zaměstnávání výzkumných pracovníků; b) jmenování školitele s adekvátní zkušeností, který poskytne výzkumnému pracovníkovi akademickou podporu a kariérní plán.)*

3.2 Vyslání pracovníků – Secondments (ITN, IF, RISE)

Předpokladem pro realizaci projektů MSCA je uzavření/existence pracovněprávního vztahu mezi hostitelskou institucí a pracovníkem. Vzhledem k tomu, že cílem projektů MSCA je podpora mezinárodní mobility výzkumných (případně jiných) pracovníků, dochází v průběhu realizace projektu často k vyslání pracovníka (*secondment*) do partnerské instituce v zahraničí. Platí, že po celou dobu vyslání **zůstává pracovník zaměstnán vysílající institucí**³⁵, která mu vyplácí mzdu (a případně další příslušející příspěvky). Režim vyslání s sebou přináší řadu aspektů a povinností, kterým je nutné věnovat pozornost. Účastníci grantů se v souvislosti s vysláním nejčastěji zajímají o oblasti sociálního zabezpečení, daně z příjmů a vyplácení cestovních náhrad.

³⁵ U ITN EID/EJD se mohou partneři projektu zvolit jednu ze dvou možností. První možností je, že výzkumný pracovník je zaměstnán na plný úvazek jedním příjemcem, který jej vysílá k jiným příjemcům nebo partnerským organizacím. Druhou možností je, že výzkumný pracovník je uzavírá s jednotlivými příjemci pracovní smlouvy (vždy na dobu, kterou u daného příjemce pobývá). U GF může s výzkumným pracovníkem uzavřít pracovní smlouvu i instituce ve třetí zemi (po dobu realizace výjezdové fáze), aby bylo zajištěno adekvátní zdravotní pojištění a sociální zabezpečení ve třetí zemi.

Sociální zabezpečení

EU/EHP, Švýcarsko

V případě, že doba vyslání pracovníka do jiného **členského státu EU/EHP** či **Švýcarska** nepřesáhne 24 měsíců, jeho příslušnost k systému sociálního zabezpečení zůstává nezměněna. Tzn. v případě, že pracovníka vyše česká instituce, bude tato instituce po dobu vyslání nadále **odvádět pojistné do českého systému sociálního zabezpečení**.

Během pobytu v hostitelské zemi musí být vyslaný pracovník vybaven **Formulářem A 1**, který vydává okresní správa sociálního zabezpečení a který dokládá příslušnost vyslaného pracovníka k českým předpisům³⁶ a **Evropským zdravotním průkazem – EHIC** (případně potvrzením dočasně nahrazujícím Evropský průkaz), který vyslanému pracovníkovi automaticky zprostředkovává přístup k nezbytnému zdravotnímu ošetření v zemi, kam byl vyslán, za stejných podmínek, jako mají místní občané.

 V řadě evropských zemí mohou být doplatky za lékařské ošetření či léky vyšší než v ČR. Z tohoto důvodu je vhodné, aby pracovník na dobu pobytu zvážil uzavření komerčního připojištění. Informace o podmínkách v jednotlivých zemích poskytuje Centrum mezistátních úhrad (www.cmu.cz).

Klíčové právní předpisy: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004 (tzv. koordinační nařízení). Zdroj informací: Příručka pro migrující osoby, ČSSZ (<http://www.cssz.cz/cz/evropska-unie/>)

Třetí země

Pokud je pracovník vyslán do **třetí země** a ČR s touto třetí zemí uzavřela tzv. **bilaterální smlouvu**³⁷ o sociálním zabezpečení, řídí se příslušnost k právním předpisům sociálního zabezpečení touto smlouvou.

U bilaterálních smluv je nutné brát v potaz skutečnost, že na rozdíl od koordinačních nařízení aplikovaných v EU/EHP či Švýcarsku bilaterální smlouvy ne vždy pokrývají veškeré oblasti sociálního zabezpečení. Pokud bilaterální smlouva nepokrývá oblast zdravotního pojištění, je nutné, aby měl zaměstnanec po dobu svého vyslání sjednáno komerční zdravotní pojištění.

 Při vyslání do zahraničí obecně není zrušena povinnost odvádět příspěvek na zdravotní pojištění v ČR. Výjimka: Při vyslání přesahujícím **6 měsíců**, může vyslaný pracovník požádat o vynětí ze zdravotního pojištění za předpokladu, že je v **zahraničí zdravotně pojištěn** a učinil o této skutečnosti písemné prohlášení u příslušné zdravotní pojišťovny. Po návratu ze zahraničí je vyslaný

³⁶ Žádost o vystavení formuláře A1 je ke stažení na webu ČSSZ: <http://www.cssz.cz/cz/tiskopisy/evropska-unie.htm>

³⁷ Seznam bilaterálních smluv je k dispozici na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí: <https://www.mpsv.cz/cs/1275>

pracovník při opětovném přihlášení povinen pojišťovně předložit doklad o tom, že byl po celou dobu vyslání v zahraničí zdravotně pojištěn. Pokud takový doklad nepředloží, je povinen zdravotní pojišťovně pojištění zpětně doplatit (viz § 8 odst. 4 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů).

Daň z příjmů

Je-li pracovník vyslán do zahraničí, je také nutné ověřit, zda mu vznikne, či nevznikne daňová povinnost v zemi, do které byl vyslán. Problematika dvojího zdanění je v ČR upravena § 38f) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, a také příslušnou smlouvou o zamezení dvojího zdanění³⁸. Obecně lze říci, že vyslaný zaměstnanec má neomezenou daňovou povinnost pouze v zemi, kde je daňovým rezidentem. Zákon o daních z příjmů definuje daňového rezidenta jako osobu, která má na území ČR bydliště nebo se zde obvykle zdržuje (tj. pobývá zde alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích). V případě rozporu mezi českým zákonem a mezinárodní smlouvou, má přednost mezinárodní smlouva. Vedle toho může vyslanému zaměstnanci – daňovému rezidentovi ČR – za určitých podmínek (např. při překročení doby 183 v roce či během 12 měsíců) vzniknout i omezená daňová povinnost v zemi, kam je vyslán.

Vyplácení cestovních náhrad

Během vyslání do zahraničí je vysílající organizace povinna respektovat příslušné ustanovení zákoníku práce týkající se vyplácení cestovních náhrad. Při dlouhodobějších vysláních (např. u IF Global Fellowships) dochází někdy ke sjednání místa výkonu práce nebo pravidelného pracoviště mimo ČR. V těchto případech náleží vyslanému pracovníkovi (a případně také jeho rodinným příslušníkům) nárok na cestovní náhrady pouze za dny, kdy cestují do zahraničí a zpět – tj. za první a poslední cestu (viz. § 172 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce). Zaměstnancům rozpočtové sféry, kterým je vyplácen plat (nikoliv mzda), navíc přísluší náhrady upravené v nařízení vlády č. 62/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Další povinnosti související s vysláním

Před vysláním zaměstnance do zahraničí je také nutné ověřit, zda v hostitelské zemi existuje povinnost nahlásit předem jeho pobyt příslušným úřadům, příp. zda bude zaměstnanec ke svému pobytu potřebovat povolení, víza apod.

---

38 Přehled platných smluv o zamezení dvojího zdanění je k dispozici na stránkách Ministerstva financí: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/dvoji-zdaneni/prehled-platnych-smluv/2013/prehled-platnych-smluv-ceske-republiky-o-10203>

4 DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ V PROJEKTECH MSCA

Duševnímu vlastnictví představuje pro příjemce grantu důležitou hodnotu, proto je třeba věnovat pozornost již při přípravě projektového návrhu a poté při přípravě konsorciální nebo partnerské smlouvy (u projektů s více příjemci). Podrobnější instrukce jsou obsaženy v příslušných průvodcích pro žadatele.

4.1 Dělení duševního vlastnictví

Duševním vlastnictvím míníme nehmotné výsledky lidské tvůrčí činnosti, myšlení či zkoumání. Duševní vlastnictví je chráněno několika instituty práv duševního vlastnictví, jde o práva průmyslová, autorská³⁹ a ostatní. Mezi práva průmyslová řadíme patenty, ochranné známky, průmyslové vzory, užité vzory atd. Práve autorským jsou pak chráněna autorská díla jako knihy, články, filmy, obrazy nebo i počítačové programy⁴⁰. Ochrany však požívá i např. know-how společnosti nebo doménové jméno.

V projektech programu H2020 se dělí duševní vlastnictví podle okamžiku svého vzniku. Dle kategorie, do které spadá, se pak k němu váží určitá práva a povinnosti vyplývající z právních předpisů, jimiž se řídí program H2020, a z grantové dohody uzavřené mezi příjemcem a REA.

Stávající znalosti (*Background*) jsou souborem veškerých dat, informací či know-how, který má žadatel k dispozici před počátkem projektu a který bude sloužit k implementaci projektu. Na jeho vymezení by měla mezi příjemci (pokud je jich více) panovat shoda. Výsledky (*Results*, dříve nové znalosti/*Foreground*) lze definovat jako jakýkoliv výstup projektu, hmotný či nehmotný, bez ohledu na možnost jeho právní ochrany. Jde tedy o jakýkoliv výsledek duševní tvůrčí činnosti, který vznikl během plnění projektu. K předchozím dvěma stěžejním kategoriím můžeme přiřadit i tzv. vedlejší znalosti (*Sideground*) – jde o výsledky, které vytvořil výzkumný pracovník v rámci jiného souběžně probíhajícího bádání, ale mají širší relevanci, kterou je nutno zohlednit i v rámci řešeného projektu.

4.2 Ustanovení týkající se duševního vlastnictví

Následující výklad vychází z modelových grantových dohod pro všechny typy grantů MSCA (viz kapitola 1.3). Je nutné pečlivě číst grantovou dohodu určenou pro konkrétní projekt. Je možné, že některá z níže popsaných práv a povinností v ní nebudou obsažena. V případě ustanovení, u kterých to grantová dohoda výslovně umožňuje, je možné, aby si partneři v konsorciální smlouvě dohodli jiné vymezení práv a povinností, které jim bude lépe vyhovovat.

39 K autorským právům se řadí i práva související s právem autorským, kam patří práva výkonného umělce k uměleckému výkonu, výrobce zvukového a zvukově obrazového záznamu, rozhlasového a televizního vysílatele či právo nakladatele.

40 Počítačový program je chráněn stejně jako autorské dílo literární. Je tedy chráněno vyjádření zdrojového kódu.

4.2.1 Stávající znalosti

Standardní součástí grantové dohody je ustanovení ukládající partnerům podílejícím se na řešení projektu uzavřít dohodu, v níž identifikují své stávající znalosti nutné pro úspěšný průběh projektu. Tato dohoda může být samostatná nebo součástí konsorciální smlouvy.

Pro úspěšný průběh projektu je nezbytné vzájemné poskytování tzv. přístupových práv ke stávajícím znalostem (*Access rights*). Jedná se vlastně o poskytnutí licence partnerovi v projektu. Na základě písemné žádosti musí být poskytnut přístup ke konkrétně požadovaným stávajícím znalostem dalšímu partneru v projektu. Pokud potřebuje přístupová práva pro splnění svých úkolů v rámci projektu, je nutné poskytovat přístup bez poplatků, ledaže si před podpisem grantové dohody sjednali jinak. Na základě spravedlivých a přiměřených podmínek⁴¹ pak musejí být poskytována přístupová práva ke stávajícím znalostem, které jiný partner potřebuje pro využití⁴² svých výsledků. Výzkumným pracovníkům a dalšímu personálu je poskytován přístup zdarma ke stávajícím znalostem nutným pro jejich výkon jejich činnosti v rámci projektu.

4.2.2 Výsledky

Obecným principem v rámci programu H2020 je, že vlastníkem výsledku projektu je ten partner, který jej vytvořil. V případě spolupráce více institucí je pak nutné uzavřít vždy speciální smlouvu, ve které se partneri dohodnou na způsobu vykonávání práv k výsledkům v jejich spoluvlastnictví (tzv. *joint ownership agreement*). Výsledek je vlastněn společně, pokud se na jeho vytvoření podílelo více partnerů a není možné určit přesně, v jaké míře, nebo není možné výsledek rozdělit pro účely ochrany. Pak musí partner nakládající s výsledkem zohledňovat práva druhého spoluvlastníka. V rámci *joint ownership agreement* je však možné dohodnout se na převodu výsledku na jednoho z partnerů.

Ochrana výsledků

Příjemci musejí u každého výsledku zvažovat možnost a účelnost jeho ochrany⁴³. V případě výsledků, které mají potenciál ke komerční využitelnosti, je pak nutné příslušný ochranný institut aplikovat, resp. o jeho udělení požádat. Typicky jde o podání patentové přihlášky v případě vzniku vynálezu. V případě, že není příjemce grantu schopen nebo ochoten výsledek chránit, může jeho vlastnictví a ochranu převzít za určitých podmínek REA. V praxi ale k této situaci nedochází.

Využití

Další povinnost, ke které se příjemce grantu zavazuje v grantové dohodě, je využití výsledků ve lhůtě čtyř let od konce projektu. Využití může probíhat čtyřmi různými způsoby určenými grantovou

41 Tedy typicky za poplatek, který bude stejný pro všechny partnery.

42 K využití výsledků viz dále v textu.

43 Tedy typicky patentem v případě vynálezu, ochrannou známkou v případě např. loga atd.

dohodou.⁴⁴ Důležité je, že partner může výsledky využít sám, ale svůj závazek splní i v případě, že výsledek za účelem využití převede na třetí osobu nebo jí poskytne za účelem využití výsledku licenci.

Šíření

Pokud to není v rozporu se zájmy příjemce grantu, musí informace o výsledcích veřejně šířit. Typický rozpor se zájmem vlastníka výsledků je jejich ochrana. Z důvodu, aby nebyla ohrožena novost vynálezu, není možné jej šířit před podáním patentové přihlášky. Tato jeho povinnost může být splněna několika způsoby, např. prezentací na konferencích, tvorbou webové prezentace nebo prostřednictvím článků ve vědeckých časopisech. Nejpozději 45 dní před plánovaným šířením výsledků musí příjemce grantu informovat o tomto svém záměru partnery, kteří mohou proti šíření výsledků podávat námítky z důvodu ohrožení svých zájmů. Pak je nutné, aby se dohodli na nějakém kompromisním řešení.

Open Access (otevřený přístup, dále jen „OA“)

a) OA k vědeckým publikacím

Novinkou v programu H2020 je všeobecná povinnost v případě publikace recenzovaných vědeckých článků postupovat v souladu s principy OA. V terminologii H2020 to znamená umožnit každému neomezený přístup k článku, jeho stahování a čtení.

OA může být uskutečněn dvěma cestami. Tzv. **zlatá cesta** znamená publikaci v recenzovaném vědeckém časopise, který uplatňuje princip OA. Články v takovém časopise jsou po publikaci všem ihned volně přístupné. Samotné publikování a recenzní řízení s sebou ovšem nese určité náklady (tzv. *Article Processing Charge/APC*). Ty v případě OA nemohou být hrazeny čtenáři, neboť principem je právě jejich bezplatný přístup k publikacím. Náklady na OA publikování je nutné hradit na počátku publikačního procesu. Hradí je tedy sám autor, resp. jeho mateřská instituce. Pokud tyto náklady vzniknou v době trvání projektu⁴⁵, jsou způsobitelným nákladem. Druhou možností je tzv. **zelená cesta**, kdy autor publikuje v klasickém časopise a umístí článek do volně přístupného online repozitáře. Z něj jej po uplynutí dohodnuté doby (tzv. *embargo period*) zpřístupní veřejnosti. Doba od publikace po zpřístupnění nesmí být delší než 6 resp. 12 měsíců v případě humanitních a společenských věd.

Příjemce grantu je povinen v případě zvolení zlaté i zelené cesty uložit verzi článku po recenzním řízení⁴⁶ do online repozitáře nejpozději ve chvíli publikace. Příjemce musí dbát na to, aby k publikaci využil takový časopis, který mu umožní pravidlům grantové dohody vyhovět. V opačném případě se vystavuje nebezpečí sankcí, které budou plynout buď z porušení smlouvy s vydavatelem, nebo z porušení grantové dohody.⁴⁷

44 Jedná se o a) využití v dalším výzkumu mimo projekt, b) vývoj či vytvoření produktu či procesu, c) vytvoření a poskytování služby, d) použití pro standardizaci.

45 Pro projekty ze 7. Rámcového programu byl prostřednictvím projektu OpenAIRE spuštěn tzv. FP7 post-grant OA pilot, z jehož fondu je možné financovat zlatý OA po konci projektu. Více viz <https://postgrantoapilot.openaire.eu/#home>

46 Tedy tzv. postprint článku, příp. konečné verzi určenou k tisku.

47 Podmínky publikace jednotlivých vědeckých časopisů sdružuje služba SHERPA/RoMEO dostupná z odkazu: <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>

Společně s článkem musí autor do repozitáře zanést i příslušná bibliografická metadata týkající se článku včetně informace, že jde o výstup z projektu MSCA, a měl by vyvinout snahu uveřejnit data, která článek interpretuje (nejedná se nicméně o povinnost).

b) OA k výzkumným datům

V rámci programu H2020 se objevuje pilotní program zaměřený na OA k výzkumným datům (*Open Research Data Pilot*). Tento pilotní program byl postupem času rozšířen na celý program H2020. V základním režimu jsou tedy všechny projekty povinny poskytovat otevřený přístup k výzkumným datům. Data získaná v projektu pak příjemce musí umísťovat do volně přístupného repozitáře. V případě, že to není z různých důvodů (např. ohrožení účelu projektu, ochrany duševního vlastnictví nebo citlivého obsahu) možné, příjemci se mohou z této povinnosti vyvázat (tzv. OPT-OUT). Mohou tak učinit již v projektovém návrhu, případně v průběhu projektu, pokud zjistí, že jejich závazek není možné naplňovat. Tato skutečnost příjemce nijak nezvýhodní při hodnocení projektového návrhu. Příjemce navíc není povinen v případě účasti uveřejňovat všechna data, k přesnějšímu popisu slouží tzv. data management plan (DMP), ve kterém označí jednotlivé sady dat, místo jejich uložení či způsob, jakým jsou zpřístupněny. DMP v podobě deliverable odevzdá REA.

Komunikace

Komunikace je podobným institutem jako šíření. Vztahuje se však směrem k široké (i laické) veřejnosti. Příjemci grantu by měli dokázat zaujmout veřejnost, která by se měla dozvědět o jejich projektu, jeho výsledcích, ale i obecně o fungování a financování evropské vědy a přínosu rámcového programu.

Další pravidla vztahující se k výsledkům

Podobně jako v případě stávajících znalostí mohou být i k výsledkům uplatňována přístupová práva ostatními partnery v konsorciu nebo výzkumnými pracovníky a jiným vyslaným personálem. Ostatní partneři mohou žádat přístupová práva zdarma v případě, že je potřebují ke splnění svých úkolů v projektu, výzkumní pracovníci a vyslaný personál mají pro tyto účely přístupová práva vždy zdarma.

V případě nutnosti využít výsledky jiného partnera k využití vlastních výsledků, je možné žádat o přístupová práva jiného partnera na základě spravedlivých a přiměřených podmínek. Výzkumným pracovníkům a jinému vyslanému personálu je poskytován přístup zdarma k výsledkům nutným pro plnění jejich úkolů.

Příjemce může výsledky dále převádět na třetí osoby nebo k nim poskytovat licence. Musí se však ujistit, že k nim zůstanou zachována všechna důležitá oprávnění, jako jsou přístupová práva ostatních partnerů. Ostatní partneři mohou takovému převodu zamezit, pokud prokáží, že by převod negativně ovlivnil jejich přístup k výsledkům. REA může v určitých případech, kdy by byly výsledky převáděny mimo prostor EU a zemí přidružených k H2020, proti převodu vznášet námitky.

4.3 Role duševního vlastnictví v návrhu projektu

Duševnímu vlastnictví se žadatel musí věnovat v kapitole Dopad (*Impact*) projektového návrhu. Měl by zde popsat, jakým způsobem budou výsledky vzniklé v projektu šířeny a využity. Pro tyto účely by měl zpracovat plán využití a šíření výsledků (*Exploitation and dissemination plan*). Samozřejmě by se měl seznámit s požadavky, které na něj konkrétní výzva klade. V oblasti šíření tak může popsat způsob, jakým bude uplatňován požadavek na OA, pokud budou vznikat v projektu vědecké publikace. Je možné zmínit výběr časopisů, v nichž plánuje příjemce publikovat, nebo repozitářů, v němž budou články uloženy a z něhož budou volně dostupné široké veřejnosti. V případě účasti v *Open Research Data Pilot* je pak nutné stručně popsat nakládání s výzkumnými daty a uvést DMP jako jeden z výstupů projektu. V otázce využití výsledků je nutné se zabývat jejich komerčním potenciálem a možnými způsoby využití. Příp. jestli bude výsledky příjemce využívat sám nebo plánuje jejich prodej atp. Do kapitoly Dopad projektového návrhu je také nutné zařadit informace týkající se komunikace projektových výsledků široké veřejnosti.

V kapitole Implementace (*Implementation*) je vhodné vyznačit vznik speciálního pracovního balíčku, který se bude věnovat šíření a využití výsledků. Do sekce *deliverables* je vhodné zařadit např. patentové přihlášky, pokud žadatel předpokládá vznik vynálezu. V případě účasti na pilotním programu otevřeného přístupu k vědeckým datům je pak nutné zařadit i DMP.

5 SMLUVNÍ VZTAHY V PROJEKTECH MSCA

Právní vztahy, které nejsou v celé šíři upraveny právními předpisy EU nebo ve kterých je možné se od znění právních předpisů odchýlit, je možné (a v některých případech nutné) upravit vzájemnou dohodou zúčastněných stran. V projektech MSCA figurují čtyři typy dohod upravující smluvní vztahy mezi účastníky: grantová dohoda, konsorciální a partnerská smlouva a smlouva s výzkumným pracovníkem. Tyto smlouvy upravují jak otázky duševního vlastnictví, tak finanční otázky, otázky odpovědnosti a další relevantní oblasti. V případě, že v instituci nejsou příslušní odborníci, je vhodné jednotlivé dohody a smlouvy před podpisem konzultovat s právními experty.

5.1 Grantová dohoda

Grantová dohoda je smlouva uzavíraná mezi poskytovatelem grantu (u projektů MSCA agenturou REA) a příjemcem grantu. Upravuje práva a povinnosti příjemce grantu vůči REA. Smlouva se uzavírá elektronicky prostřednictvím Účastnického portálu. Obsahuje především podmínky, za kterých bude grant příjemci poskytován. Tedy povinnosti příjemce grantu, které je nutné splnit, aby mu byl grant vyplacen, resp. vyplacen v plné výši. Grantové dohody jsou uzavírány na základě modelových smluv pro jednotlivé typy projektů. S modelovou grantovou dohodou pro konkrétní typ

akce se může účastník seznámit na Účastnickém portálu, kde je dostupná také obecná anotovaná verze s výkladem jednotlivých institutů.⁴⁸ Ke grantové dohodě se jako příloha č. 1 přikládá popis projektu.

O ustanovení grantových dohod není možné vést jednání. Pokud si příjemce již před podpisem není jist, zda bude schopen některé závazky plynoucí z této smlouvy splnit, měl by její uzavření zvážit. V případě porušení povinností na něj dopadnou sankce v podobě krácení grantu.

Grantová dohoda často stanovuje rámec pro další smlouvy uzavírané mezi příjemci (konsorciální smlouva), příjemci a partnerskými organizacemi (partnerská smlouva) a příjemcem a výzkumným pracovníkem (smlouva s výzkumným pracovníkem). Z grantové dohody plyne pro příjemce povinnost neuzavírat žádné smlouvy, které by byly v rozporu se zněním grantové dohody.

V průběhu projektu může dojít k takovým okolnostem, které si vyžádají změnu grantové dohody. Může jít o drobné změny, pak není potřeba uzavírat dodatek (změna kontaktních údajů), nebo o zásadní změny a je třeba uzavřít dodatek (výměna projektového partnera).

5.2 Konsorciální smlouva

V konsorciální smlouvě upravují svá vzájemná práva a povinnosti účastníci implementující projekt v rámci tzv. konsorcia v projektech s více příjemci. Jde o smlouvu mezi příjemci grantu. Především se jedná o úpravu vztahů týkajících se interní struktury a fungování konsorcia, způsobu rozdělování financí mezi jednotlivé partnery, práv k duševnímu vlastnictví či režimu řešení eventuálních vzájemných sporů.

Uzavření konsorciální smlouvy je povinností u všech typů Inovativních školících sítí (ITN), u projektů RISE a Evropské noci vědců. Konsorciální smlouva by měla být uzavřena před podpisem grantové dohody. V opačném případě, tj. pokud je projekt zahájen, aniž je podepsána konsorciální smlouva, mohou nejasnosti, které by byly jinak upravené v konsorciální smlouvě, ohrozit samotný průběh realizace projektu. Přestože je konsorciální smlouva povinná, EK její obsah nekontroluje⁴⁹. Je tak zcela na uvážení partnerů, jaké podmínky si dohodnou. Žádné z ustanovení konsorciální smlouvy však **nesmí být v rozporu se zněním grantové dohody**. Znění konsorciální smlouvy zpravidla navrhuje koordinátor a ostatní partneři jej připomínkují. Po dohodě na konečném znění smlouvy dochází k jejímu podpisu zpravidla v písemné formě.

EK nepřipravila modelovou konsorciální smlouvu, kterou by mohli účastníci využít. Je nicméně k dispozici několik modelových konsorciálních smluv připravených jinými institucemi pro využití

⁴⁸ Dostupné z http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/reference_docs.html

⁴⁹ V případě, že je projekt vybrán k financování, u EID REA požaduje kopii konsorciální smlouvy před zahájením řešení projektu.

v programu H2020.⁵⁰ Nejpoužívanější a nevhodnější pro většinu případů je modelová konsorciální smlouva DESCA. Tyto modely si mohou partneři jakkoliv upravit, aby vyhovovaly jejich specifickým potřebám. Případně z nich mohou použít jen části týkající se vztahů, které chtějí upravit odlišně od ustanovení grantové dohody.

5.3 Partnerská smlouva

Partnerská smlouva je typově obdobná jako smlouva konsorciální. Uzavírá se však mezi příjemcem (nebo více příjemci) a partnerskou organizací (nebo více organizacemi), které nepodepisují grantovou dohodu. Existence partnerské smlouvy není povinná, její uzavření ovšem velmi doporučujeme. Účelem je především upravit spolupráci po dobu vyslání do partnerské organizace a zajistit implementaci projektu v souladu s grantovou dohodou. Partnerská smlouva se tak dotýká stejných témat jako konsorciální smlouva. Příjemce se může s partnerskou organizací dohodnout kromě základního závazku spolupodílet se na řešení projektu i na finančních otázkách, režimu práv k duševnímu vlastnictví nebo způsobu řešení případných sporů. Je vhodné do smlouvy uvést povinnosti partnerské organizace k vyslanému výzkumníkovi.⁵¹

Pro partnerskou smlouvu neexistuje ze strany EK žádný vzor. Je možné doporučit jako základ k dalším úpravám partnerskou smlouvu připravenou německou kanceláří KOWI.⁵² Je ale možné doporučit i použití modelové konsorciální smlouvy DESCA, kterou si smluvní strany upraví způsobem, jaký bude vyhovovat jejich konkrétní situaci a ponechají, resp. doplní ta práva a povinnosti, která si mezi sebou chtějí smluvně ošetřit. Opět platí, že ustanovení partnerské smlouvy **nesmějí být v rozporu s grantovou dohodou**.

6 EURAXESS

Evropská síť servisních center EURAXESS pro výzkumné pracovníky (European Network of Services Centres) oficiálně zahájila činnost v roce 2004 v Paříži. Servisní centra/centra mobility vznikla na základě iniciativy EK rozhodnutím ministerstev odpovědných za vědu v členských zemích EU a zemích přidružených k RP EU. EU poskytovala finanční příspěvky na činnost těchto center v prvních třech letech. Tato evropská síť, která má v současné době více než 500 center ve 40 členských

⁵⁰ Odkazy na dostupné modelové konsorciální smlouvy naleznete na <https://www.h2020.cz/cs/pravni-aspekty/dokumenty>

⁵¹ Např. zajištění přístupu k infrastruktuře, zajištění bezpečnostních standardů, zajištění administrativní pomoci atd.

⁵² Dostupné z: <https://docs.google.com/viewer?url=http%3A%2F%2Fwww.kowi.de%2Fen%2FPortaldata%2F2%2FResources%2FHorizon2020%2FMSCA%2FH2020-MSCA-PartnershipAgreement-11-15.docx>

zemích EU a zemích přidružených k H2020, nabízí výzkumným pracovníkům bezplatné konzultační služby zahrnující praktické informace zejména v těchto oblastech:

- Pracovní příležitosti
- Pracovní povolení
- Mzdy a daně
- Uznání kvalifikace
- Zdravotní pojištění
- Sociální pojištění
- Víza pro pracovníky ze třetích zemí
- Ubytování
- Školní docházka
- Jazykové kurzy

Služby sítě EURAXESS zahrnují čtyři hlavní oblasti. Stejně je strukturován i informační portál sítě⁵³, který má čtyři sekce:

- Jobs & Funding – portál uveřejňující nabídky práce, grantů a stipendií ve vědě a výzkumu vč. MSCA a grantů Evropské výzkumné rady, ERC; obsahuje také informace o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků a informace o možnostech profesního rozvoje a dalšího vzdělávání
- Partnering – vyhledávání hostitelských institucí, partnerů a spolupráce
- Information & Assistance – osobní asistence vědcům a jejich rodinám, informace o vízových povinnostech, zdravotním pojištění, sociálním zabezpečení apod.
- EURAXESS Worldwide – informace o evropském výzkumu formou zpravodajů, webových stránek, informačních dnů apod. pro vědce, kteří bádají v jedné z následujících zemí: USA, Japonsko, Čína, Indie, ASEAN, Společenství latinskoamerických a karibských států (CELAC)

Součástí sítě je i síť EURAXESS Česká republika, která aktuálně zahrnuje sedm regionálních kontaktních míst a tři servisní centra (Praha, Brno a Ostrava)⁵⁴. Evropská síť center EURAXESS může poskytnout cenné informace také českým výzkumným pracovníkům, kteří vyjíždějí na různé vědecko-výzkumné pobyty do členských zemí nebo zemí přidružených k H2020. Kontakty na pracovníky konzultačních center v jednotlivých zemích jsou dostupné z výše uvedené webové stránky.

⁵³ <http://ec.europa.eu/euraxess/>

⁵⁴ <https://www.euraxess.cz/>

7 PŘÍLOHY

7.1 KOREKČNÍ KOEFICIENTY PRO FINANCOVÁNÍ VÝZKUMNÝCH PRACOVNÍKŮ

Příspěvek na mzdu výzkumných pracovníků je závislý na korekčních koeficientech zohledňujících rozdílné životní náklady spojené s dočasným pobytem výzkumných pracovníků v různých zemích. Vyšší korekční koeficient pro zemi znamená, že přijíždějící výzkumní pracovníci budou mít k dispozici vyšší finanční prostředky a vědecko-výzkumný pobyt v této zemi se pro zahraniční výzkumné pracovníky tak stává atraktivnější. Tyto koeficienty, které stanovuje Statistický úřad EU (Eurostat) ve spolupráci se statistickými úřady v členských zemích EU, se průběžně aktualizují. Referenční jednotkou je korekční koeficient pro Belgie, který je vždy roven 100 %.

V příložené tabulce jsou uvedeny korekční koeficienty pro členské státy EU, země přidružené k H2020 a vybrané třetí země podle pracovního programu MSCA 2018-20.

Albánie	65,3 %	Indonésie	69,8 %	Norsko	130,6 %
Argentina	65,6 %	Irsko	115,6 %	Polsko	75,5 %
Austrálie	104,4%	Itálie	104,4 %	Portugalsko	84,2 %
Belgie	100 %	Izrael	106,1 %	Rakousko	106,7 %
Bosna a Hercegovina	69 %	Japonsko	105,05 %	Republika Srbsko	67,3 %
Brazílie	97,9 %	Jihoafrická rep.	50,08 %	Rumunsko	68,8 %
Bulharsko	62 %	Jižní Korea	97,6 %	Rusko	105,4 %
Makedonie	60 %	Kanada	87,8 %	Řecko	88,7 %
Černá Hora	64,8 %	Kypr	82,6 %	Slovensko	80,4 %
Česká rep.	81,78 %	Litva	72,5 %	Slovinsko	86,1 %
Čína	91,7 %	Lotyšsko	77,7 %	Španělsko	95,4 %
Dánsko	135 %	Lucembursko	100 %	Švédsko	121,8 %
Estonsko	79,4 %	Maďarsko	77,4 %	Švýcarsko	121,2 %
Faerské ostr.	135 %	Malta	84,4 %	Turecko	82,1 %
Finsko	120,8 %	Moldavská republika	62,01 %	Ukrajina	70,8 %
Francie	115,7 %	Mexiko	67,1 %	USA	99,1 %
Chorvatsko	83,9 %	Německo	97,0 %	Velká Británie	139,8 %
Indie	63,4 %	Nizozemsko	107,9 %	Vietnam	53,3 %

7.2 DŮLEŽITÉ ODKAZY

Účastnický portál – Informace o výzvách a důležité dokumenty H2020

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

Účastnický portál – Registrace do databáze hodnotitelů

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/experts>

Akce Marie Skłodowska-Curie – Evropská komise

<http://ec.europa.eu/research/mariecurieactions>

Národní portál pro H2020, sekce věnovaná MSCA – TC AV ČR

<http://www.h2020.cz/cs/vynikajici-veda/akce-marie-curie-sklodowske/informace>

Marie Curie blog

<http://mariecurieactions.blogspot.ch/>

Community Research and Development Information Service – informace o podpořených projektech

http://cordis.europa.eu/projects/home_en.html

EURAXESS

<http://ec.europa.eu/euraxess>

Výkonná agentura pro výzkum

http://ec.europa.eu/rea/index_en.htm

FINANČNÍ ASPEKTY

Anotovaná modelová grantová dohoda, část MSCA – EK

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf

Národní portál pro H2020, sekce věnovaná finančním aspektům MSCA – TC AV ČR

<http://www.h2020.cz/cs/financni-aspekty/akce-marie-curie-sklodowske/informace>

PRÁVNÍ ASPEKTY A DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Národní portál pro H2020, sekce věnovaná duševnímu vlastnictví – TC AV ČR

<http://www.h2020.cz/cs/pravni-aspekty/prava-k-dusevnimu-vlastnictvi/informace>

Průvodce OA k vědeckým publikacím a datům – Evropská komise

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-pilot-guide_en.pdf

Průvodce data managementem – Evropská komise

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-data-mgt_en.pdf

Číslo časopisu ECHO věnované OA – TC AV ČR

<http://www.tc.cz/cs/storage/0c0dd02eef678c7ec26f9635fdbb77ac77018ca6?uid=0c0dd02eef-678c7ec26f9635fdbb77ac77018ca6>

Seznam OA repozitářů

<http://www.openoar.org/>

Seznam OA časopisů

<http://doaj.org/>

OA politiky vědeckých časopisů (podmínky licenčních smluv uzavíraných s vydavateli – autor-skoprávní otázky, embargo period, archivace různých verzí článků v repozitářích)

<http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>

Licence Creative Commons

<http://creativecommons.org/>

Národní kontaktní pracovníci pro program Horizont 2020

NCP	Kontaktní osoba	Kontakt
Evropa v měnícím se světě – inkluzivní, inovativní a reflektivní společnosti	Mgr. Michal Pacvoň	telefon: +420 234 006 110 e-mail: pacvon@tc.cz
Bezpečné společnosti: ochrana svobody a bezpečnosti Evropy a jejích občanů	Ing. Eva Hillerová	telefon: +420 234 006 116 e-mail: hillerova@tc.cz
Informační a komunikační technologie	Ing. Dominka Zsapková Haringová	telefon: +420 234 006 141 e-mail: zsapkova@tc.cz
Nanotechnologie, pokročilé materiály, pokročilá výroba a zpracování	RNDr. Petr Pracna, CSc.	telefon: +420 234 006 218 e-mail: pracna@tc.cz
Vesmírné aplikace	Mgr. Ondřej Mirovský	telefon: +420 724 833 286 e-mail : mirovsky@tc.cz
Inovace v MSP	Mgr. Michalela Vlková	telefon: +420 234 006 262 e-mail: vlkovam@tc.cz
	Ing. Martin Škarka	telefon: +420 234 006 113 e-mail: skarka@tc.cz
Evropská výzkumná rada	Mgr. Petra Fedorová, M.E.S.	telefon: +420 234 006 161 e-mail: fedorova@tc.cz
Budoucí a vznikající technologie	RNDr. Petr Pracna, CSc.	telefon: +420 234 006 218 e-mail: pracna@tc.cz
Akce Marie Skłodowska-Curie	Mgr. Petra Fedorová, M.E.S.	telefon: +420 234 006 161 e-mail: fedorova@tc.cz
Evropské výzkumné infrastruktury	Ing. Dominka Zsapková Haringová	telefon: +420 234 006 141 e-mail: zsapkova@tc.cz
Společné výzkumné centrum (JRC)	Ing. Dominka Zsapková Haringová	telefon: +420 234 006 141 e-mail: zsapkova@tc.cz
Šíření excelence a podpora účasti	Mgr. Anna Vosečková	telefon: +420 234 006 236 e-mail: voseckova@tc.cz
Euratom	Ing. Veronika Korittová	telefon: +420 234 006 115 e-mail: korittova@tc.cz

